SANDARA
DARBO ŽMONIŲ LAIKRAŠTIS
Prenumerata metams:
Amerikoje 2.00
Kanadoje ir Lietuvoje $3.00
Pusei metų:
Amerikoje $1.25
Kanadoj ir Lietuvoj $1.50
Skelbimų kainas klauskite laišku.
"SANDARA"
327 E St., South Boston, Mass.

SANDARA

AMERIKOS LIETUVIŲ TAUTINĖS SANDAROS LAIKRAŠTIS

SANDARA
LITHUANIAN WEEKLY
Published by Lithuanian National League of America.
Consisting of 95 Branches, Located in all largest cities of the U. S. A. Represents over 50,000 Lithuanians in New England, and about 700,000 in the United States
"SANDARA"
327 E St., South Boston, Mass.

No. 3 | Tel. So. Boston 2408 | So. Boston, Mass., Sausio-January 20 d., 1927 | Kaina 5c. | Metai XIV

Vilniaus Lietuviai Smerkia Smurtininkus.

Pasipiktina Padarytu Smurtu

LIAUDIS LABAI NUSIMINUSI

VILNIUS. — Vilniaus lietuvių laikraščiai pasmerkia fašistų smurtą padarytą Kaune. Kada Lietuvą valdė pažangioji demokratinė valdžia, vilniečiai lietuviai sekdami valdžios žygius matė, jog artinasi ta valanda, kurioje jie galės prisiglausti prie motinos Lietuvos ir gyventi laisvu, nepriklausomu gyvenimu. Gi smurtą iškėlus ir valdžią nuvertus, vilniečiai liko nusiminime.

Vilniaus lietuvių katalikų laikraštis "Kelias" gruodžio 21 dienos leidiny rašo:

"Butų buvę toli gražiau ir naudingiau, jei Lietuvo kairieji ir dešinieji butų buvę susitarę tarp savęs gražiuoju. Tuomet nebutų buvę reikalinga jokio perversmo. Kiekvienas perversmas tvirkina piliečius, nes silpnina jų pasitikėjimą įstatymais."

Kitas vilniečių lietuvių laikraštis "Aidas" rašo:

"Trys dalykai čia krinta akin. Tai konstitucijos keitimas, spaudos laisvė ir tautinės mažumos. Prof. Voldemaras tvirtina, kad dabar jau visi matę būtinu reikalą konstituciją taip pakeisti, kad vyriausybė galėtų įgyti ūdesnės laisvės savo veikime. Kitaip sakant kad butų praplėstos vykdomosios valdžios teisės įstatymų leidžiamosios valdžios galvon. Tai jau aiškus žingsnis prieš demokratingumą. Panašiai yra ir su spaudos. Laisvoj demokratingoj respublikoj spaudos laisvė, kai, ir kitas, nustato bendri šalies įstatymai. Prof. Voldemaras čia žada išleisti tam tikrą įstatymą, kuris jau pasak jo paties žodžių suvaržysiąs spaudos teisės. Bet jeigu pats premieras tą įstatymą kvalifikuoja kaipo suvaržymą, tai apie spaudos laisvę vargu ar beteks kalbėti. Juk tarp premiero krasės ir policijos biuro valdininko stalo yra toks nuotolis, kuriame ir geriausi įstatymai nuolat virsta nelaisvės pančiais, tai ką bekalbėt apie tokį įstatymą, kuris dar negimęs pakrikštytu spaudos teisių suvaržymu.

"Tautinių mažumų klausimas yra opiausias. Bet mums, viniškiams, esant šiandien tautinės mažumos padėty, norėtusi, kad Lietuvoj kuogeriausiai klotųsi visiems piliečiams, nežiurint kurią kalbą jie vartoja savo šeimynoje ir savitarpio santykiuose. Kaip žinome ligšiol N. Lietuvoj tautinėms mažumoms klojosi nemenkiau, negu kai kuriose kaimyninėse valstybėse."

LIETUVA KAIP PO DIDŽIAUSIOS NELAIMĖS

Šiandieną Lietuva atrodo kaip po didžiausios nelaimės. Kur žvelgsi visur žmonės nusiminę, prispausti. Visur jaučiasi grabinė tyla. Pas gyventojus jokio gyvo judėjimo nėra. Visi dreba iš baimės prieš ginkluotą kariumenę ir policiją, kuri vaikščioja su užtaisytais šautuvais.

Susirinkimai laikyti neleidžiami. Gali laikyti tik fašistų šalininkai. Gyventojai neturi galimybės vienas su kitais sueiti ir bendrai apkalbėti, kodel liko nuversta jų išrinkta valdžia ir kodel jie liko prispausti fašistinės rankos.

Karo cenzura laikraščius smaugia, gyventojai neturi galimybės sužinoti tikrą padėtį.

Komunistai tikrai sušaudyti.

Buvome rašę, kad Kaune Smetonos valdžia sušaudė keturius komunistus, kaipo apkaltintus prieš Lietuvos nepriklausomybę veikime. Paskiaus buvo žinios, kad tie komunistai nuteisti amžinam kalėjimui. Dabar atėję iš Lietuvos laikraščiai praneša, kad tie komunistai tikrai sušaudyti gruodžio 27 d. 5 valandą ryte. Varde jų, buvo atsikreipta į Smetoną prašant, kad mirties bausmė butų pakeista amžinu kalėjimu, bet Smetona atsisakė tai padaryti.

Rusija perka arklius Kanadoj.

EDMONTON, Alberta. — Rusijos vyriausybė daro sutartį su Kanados valdžia delei Rusijos kariumenei arklių pirkimo toje valstybėje. Prie buvusios Lietuvos valdžios, kada buvo sudaryta Rusijos-Lietuvos draugingumo sutartis, Rusija buvo pasiryžusi pirkti arklius Lietuvoje. Bet kada Lietuvos valdžia tapo nuversta, tai Rusija pradėjo ieškoti sau reikalingų dalykų kitose valstybėse.

Kinai išveja svetimšalius

SHANGHAI. — Kinijos nacionalistų kariumenė užimdama naujas provincijas, ir veja laukan Kinijoje veja laukan visus Kinijoje. Kuling provincijoj tapo išvinta apie 100 svetimšalių, turių tarne randasi daug anglų. Mat anglai kolonizavosi Kinijoj su tikslu, kad prekybą ir pramonę paėmus į savas rankas. Dabar, kada jie yra vejami lauk, tai Anglija labai susirupinusi ir siunčia daugiau savo karo laivų į Kinijos pasienį.

Portugalijos kareivių patrijotizmas.

LISBON, Portugalija. — Portugalijos kareiviai nutarė, kad jie iš savo gaunamų algų skirs tam tikras pinigų sumas, kad pagelbėjus šaliai atmokėti laike karo užtrauktas paskolas. Piliečiai tokį kareivių žygį irgi prielankiai sutiko. Jie irgi žada tą patį padaryti ir bėgyje keleirų metų tos valstybės visos skolos bus atmokėtos.

Vaikinas perplaukė Catalina kanalą.

LOS ANGELES, Cal. — Septyniolikos metų vaikinas George Young, pasekmingai perplaukė Catalina kanalą, kuris yra 23 mylių platumo ir laimėjo paskirtą dovaną $25,000. Plaukimo konkurse dalyvavo apie 100 plaukikų. Visi kiti negalėjo perlaukti ir keliata mylių nuplaukę turėjo susilaikyti. Minėtas vaikinas plaukė pasekmingai. Jis plaukti pradėjo šeštadieny, sausio 15 d. 11:21 pirm pietų, palei Los Angeles miestą. Plaukė 15 valandu ir 15 min. taip, kad Catalina salą pasiekė sekmadienio ryte, 3:06

Kunigai kelia Riaušes.

MEXICO CITY. — Pastaromis dienomis Meksikos kunigai ir vyskupai vėl pradėjo vesti agitaciją savo pasekėjų tarpe ir kurstyti juos prie sukilimo ir riaušių kėlimo. Kai kurieni riaušininkų buriam vadovauja patys kunigai, kaipo kazokai. Valždios kariumenė, kada susirėmė su vienu riaušininkų buriu, tai pirmiausiai tapo nušautas kunigas, karis buvo to burio vadas.

Virš 20 kunigų yra suareštuoti ir uždaryti kalėjime. Jie visi kaltinami kaipo nenuoramos ir riaušininkai, negerbia salies įstatymu. Kai kurie iš jų be abejonės bus sušaudyti, nes jie valdžios buvo persergėti ir jos neklauso. Kiti kunigai, kurie dar nėra areštuoti, jiems įsakyta, kad jeigu nori, tai lai sau ramiai gyvena ir elgiasi palei įstatymus, o jei ne, tai lai nešdinas kur juos kojos neša.

Visa Meksikos kariumenė yra ištikima prezidento Calles valdžiai ir pasiryžusi saugoti šalį. Ji pasiryžusi neleisti kunigų suagituotiems fašistukams daryti suirutes. Prezidentas Calles pareiškė, kad jis neturys jokio nusistatymo prieš dvasiškiją, su tikslu ją išnaikinti. Jis sako, kad dvasiškijai uztikirntas saugus gyvenimas, jeigu ji gerbs ir laikysis įstatymų. Bet jei kunigai eis prieš įstatymus ir kels suirutes, tai kaipo tokiems iš valdžios pusės nebus jokio pasigailėjimo ir bus teisiami kaipo šalies išdavikai.

Rusijos-Lietuvos Santikiai Blogėja.

MASKVA. (Tass). "Izviestija" rurodo, jog 1 Lietuvos komunistų sušaudymas sukels SSSR. visuomenės pasipiktinimą, kas žymiai apsunkins darbą Sovietų vyriausybei, kuri Sovietų-Lietuvos paktu iškilmingai sutvirtino savąjį pagerbimą Lietuvos teritorijalei čielybei ir politiškajai nepriklausomybei ir buvo pasiryžusi eiti toliau tuo keliu dėdama ekonemiškąją bazę politiškam draugiškumui. Sušaudymas yra tautininkų nusileidimas krikščionims demokratams SSR. priešininkams. Toji aplinkybė stato į abejingumą galimybę laimingai užbaigti sekmingai pradėtąsias Sovietų Lietuvos derybas nežiurint į nuoširdų Sovietų vyriausybės norą užbaigti jas ligi galo.

Galima abejot, jog kruvinasai aktas, kurį ryžosi padaryti naujoji valdžia, buvo inspiruotas SSSR. priešininkų su tikslu sudaryti gilią kiaurimę tarp dviejų valstybių. Tenka pasigailėti, jog tautininkų vadai, kurie ligi šiol brangino ryšius su SSSR. nesuprato jezuitu manievro ir pasidavė tokiai atkariai provokacijai. Jeigu tautininkai galutinai dar nėra kapituliavę prieš krikščionis demokratus, jie privalo, jeigu nori tęsti toliau savo pirmykščią užsienio politikos linija, vienintėliai apsaugojančią Lietuvos nepriklausomybę, atsikovoti sau veiksmo laisvę ir atsiriboti, ligi dar ne vėlu, nuo politiškųjų betikslių kruvinųjų žygiu.

Judamu paveikslų komedijanto Charlie Chaplin moteris reikalauja persiskyrimo nuo savo vyro.

Gresia galutinas Vilniaus netekimas.

Raošiamasi Lenkijos SSSR derybams

DANCIGAS. Lenkijos politinėse sferose paskutiniėmis dienomis pasireiškia didelis gyvumas. Tas esąs įsitikinimas, kad paologėjimas Lietuvos santykių su SSR. busiąs galima geriausiai išnaudoti Lenkijos SSR. sutarčiai sudaryti, kuria tikimasi atsigriebti Vilniaus klausime.

Lenkijos diplomatų nuomone, Lietuvos SSSR. santykių pablogėjimas ir net visiškas nutraukimas esąs neišvengiamas.

Negauna teisėjų.

AUSTIN, Texas. — Valdžiai yra labai sunku surinkti prisaikintų dvyliką teisėjų, pradėjimui kun. Norris teismui, kuris savo bažnyčioje nušovė žmogų. Mat kada valdžia pakviečia pilietį užimti prisaikintojo teisėjo (džiurmono) vietą, tai to kunigo parapijonai sužinoję tą pilietį užpuola ir sumuša. Matomai tas kunigas jaučiasi, kad jis už nušovimą žmogaus galės buti nuteistas pakarti, tai sukurstė savo parapijonus, kad jie terorizuotų piliečius ir tuemi duotų jiems suprasti, kad jeigu jus atrasite tą kunigą kaltu, tai ir jums nebus gyvenimo.

WASHINGTONAS. — Politinėse sferose numatoma, kad karas tarp Amerikos ir Meksikos bus išvengtas.

Dr. K. Grinius Nepriėmė Pensijos.

Fašistai Suareštavo Karininkus

FAŠISTAI TARIASI SU LENKAIS

KAUNAS ["L. Ž."] — D-rui K. Griniui, kaip mums teko patirti iš patikimų šaltinių, naujasai Ministerių Kabinetas buvo pasiulęs pensiją po 600 litų mėnesiui. D-ras K. Grinius, mandagiai dėkodamas to pasiulymo iniciatoriams, pensijos nepriėmęs.

Matome koki tai veidmainiška rolė norima sulošti. Kada Dr. K. Grinius, nusenęs besidarbuodamas Lietuvai buvo Valstybės Prezidentu, tai dabartinės valdžios ponai šaukė, kad Griniaus valdžia pardavė Lietuvą, veda ją į prapultį. Gi šiandieną, kada tie ponai atsisėdo į ministerių kedes, tai jau Grinius ne Lietuvos pardavikas, bet užsitarnavęs gauti persiją. Gerb. Dr. Grinius suprasdamas Voldemaro ir kitų politiką, atsisakė pensijo primti ir pasiryžo ir senatvės dienose vien savo triusu sau duoną pelnyti dirbdamas tautos darbą.

SUARESTAVO KARIUMENĖS VADUS.

Vilniaus "Aidas" rašo:

Gruodžio 16 dieną Kaune ėjo Lietuvos kariumenės dalių vadų suvažiavimas. Posėdžiai užtruko ligi nakčiai. Naktį posėdžių metu į salę įėjo majoras Plechavičius ir pareiškė susirinkusiems, jog kariumenės dalis nutarusi paimti į savo rankas visą valdžią Lietuvoje, ir kad vadai tuojau apsvarstytų susidariusia padėti.

Kai vadų dauguma nepritarusi sukilimui, tai jie buvę tuojau suimti, nes nuaai, kur čėję posėdžiai, jau buvę sukilėlių apstoti.

Šis faktas parodo, kad Lietuvos kariumenės vadai pasmerkia smurtininkus, kurie valdžią nuvertė su buriu suklaidintų kareivių.

SMURTININKAI TARIASI SU LENKAIS IR ŽYDAIS.

Mums pranešama, kad dabartinės pozicijos partijos, kad sudarytų Seime daugumą, pradėję tiesioginės derybas su tautinėmis mažumomis — lenkais ir žydais.

Min. pirmininko ir užs. reik. minist. prof. Voldemaro kelionė Klaipėdon taipgi turinti tą patį tikslą, kad susitartų su Klaipėdos krašto atstovais.

Derybų rezultatai tuo tarpu dar nėra paaiškėję.

Kalbama, buk tautinių mažumų atstovai užėmę laikimo poziciją.

Visai nesenai fašistai piktą gvoltą rėkė prieš lenkus ir žydus, o šiandien nori su jais pasibučiuoti, kad su jų pagelba galėtų kumštimi valdyti Lietuvos žmones.

Sniego slinkimai Tiflize.

TIFLISAS, Rusija.—Šioje apielinkėje yra nepaprastai daug prisnigę. Nuo esamų kalnų pasitaiko didelių sniego sloksnių slinkimai, kurie suanikina daug namų ir nužudo daug žmonių.

Įvairiose Armenijos dalyse pradedama apsireikšti žemės drebėjimai. Profesorius Nikiforov pareiškė, kad šiais metais Armenijoje galima laukt baisių vaizdu. Jis sako, kad ten bus tokie žemės drebėjimai kokius vargu kada kas atmena. Tokiomis pranašystėmis gyventojai yra labai išsigandę.

Meksika areštuoja triukšmadarius kunigus

MEXICO CITY. — Pastaromis dienomis įvairiose Meksikos dalyse tapo suareštuota 30 kunigų, kurie kaltinami šnipinėjime ir žmonių kurstyme prieš valdžią. Tie kunigai uždaryti kriminaliame kalėjime. Jų bažnyčios ir visos nuosavybės valdžios konfiskuotos.

LONDONAS. Reuteri telegramų agentura iš Varšuvos praneša, kad įvairiose Lenkijos dalyse jaučiama didelis komunistų judėjimas. Tas girdi įvarė daug baimės Pilsudskio

A. L. T. Sandaros Reikalai.

BUKIME PRISIRENGĘ!

Su vasario 1 d. prasidės Sandaros kontestas, kuris tęsis iki kovo 30 d. Konteste dalyviams Sandaros Centras paskirs nepaprastai gražias ir brangias dovanas. Jame dalyvaujanti ir laimėtojai turės puikią atminti už savo pasidarbavimą organizacijai.

Smurto perversanas Lietuvoje verčia Amerikos lietuvius, demokratinės laisvės šalininkus bendrinti savas pajėgas į tas organizacijas, kurios stovi demokratinės laisvės sargyboje ir gina liaudies reikalus. Šandara kaip tik yra viena toki partija, kuri nuolatos kovoja už Lietuvos demokratinę laisvę ir piliečiu teises. Sandarą remis ir rems kiekvienas lietuvis laisvės šalininkas.

Sandariečiai bukite pasirengę darban. Kuopos keveikiausiai šaukite susirinkimus, išrinkite organizatorius arba visi nariai tapkite organizatoriais ir bukite prisirengę su pirmu diena pradėti darba.

Bostono Sandariečiai jau galvoja kaip tinkamiau pradėti ir likti laimėtojais Tad pranešame ir kitų kolonijų musų draugams kad ir jus neliktumėte iš nejučiu užklupti ir nuo bostoniečiu neatsiliktumėte.

Dabar stovi prieš mus visus svarbus klausimas kuri kolonija bus pirmutinė konteste? Spėliojimu galima daryti daug, bet tikrai atspėti sunku. Kaikurie sako, kad šiame konteste Detroitas su p. Overniu atsistos visų priešakyj Labai galimas daiktas. O kiti sako, kad chicagiečiai belaukdami organizacijos seimo nesnaus. Jie pasidarbuos taip, kad tikrai parodyti užsitarnavę pas savę seimą turėti, nes kitaip jiems butų sarmata, jeigu iš tolimų kolonijų suvažiavę atstovai rastų juos be nieko. Ką manote Chicagos Sandariečiai? Niekuomet laukdami tarkite savo žodį ką jus manote ir kaip ketinate prie seimo. Laikas sukrusti ir parodyti ką yra Chicaga ir chicagiečiai ir ka jie gali. Pas jumis gluti didelės spėkos ir visokios darbams galimybės. Sandara laukdama savo seimo pas jumis laukia jusu darbu. Sandariečiai davė jums seimą, gi jus duokite Sandarai savo dalį darbo. Skubiai lauksime jusų žodžio ir ji tarkite kaip greit galite.

K. J. Paulauskas,
Centro Sekretorius.

PROTOKOLAS

ALT. Sandaros 1-mo ir 2-ro Apskričiu veikėju suvažiavimo, laikyto Sausio 1 d., 1927 m. Fraternal Hall, 19 Elm st., New Haven, Conn.

Sesija 1

1. M. Vokietaitis 2-ro Apskr. pirm. atidarė suvažiavimą. 1:30 val. dieną, sveikindamas suvažiavusius veikėjus su Naujais Metais.

2. K. Jurgeliunas, Sandaros Centro vice-pirm. pranešė suvažiavimo tikslą ir pateikė dienotvarkę.

3. Rinkimas suvažiavimo vedėjų, išrinkta pirm. M. Vokietaitis, rašt. A. Orantas, rezoliucijų komisija V. M. Ćekanauskas, M. Vokietaitis, spaudos komisija V. Alksninis ir S. Cvirka.

4. Surašas suvažiavusių veikėju. 1-mo apsk. S. Jokubauskas, J. Tribulauskas, M. Biekša. 2-ro Apskr. M. Vokietaitis, V. Alksnis, M. Kvaratiejus, V. Kripaitis J. Čeponis, S. Cvirka, A. Pilvelis, A. Orantas, J. J. Kvaraciejus, D. Stasiunaitis, P. Remeikis, T. Valkevičia, B. Videikis, B. Saslavičia, V. M. Čekanauskas, F. Vilkas, J. Flekis, J. Pilvelis, Pr. Cibulskas. Centro Valdybos vicepirm. K. Jurgeliunas.

5. Skaitytas laiškas nuo Centro iždininko Ant. Ivo centro reikaluose, liko užgirtas.

6. Kalba M. Biekša 1-mo Apskr. pirm., suvažiavimo reikale.

7. Svarstoma Sandara Real Trust įstatai, apkalbėjus kiekvieną skyrių like užgirti ir bus atsiklausta visų kuopų referendumu.

8. Pakeltas klausimas, kad Sandara daugiau pradėtu rupintis Lietuvių gyvenimu, priaugančiu jaunimu čia Amerikoje, ir kad butu dalyvumą Amerikos politikoje. Apkalbėjus ši klausimą liko vienbalsiai užgirtas su pastaba, kad politikos veikime dalyvautų kartu su Republikonų partija.

SESIJA 2.

9. Centro reikalai. Apkalbėjus Centro reikalus kaip tai redakcijos, admnistracijos ir visus kitus reikalus, nutarta šį pusmetį skelbti kontestą del gavimo naujų narių ir skaityti "Sandarai". Kontestą suruošti palikta Centro Valdybai.

10. Apkalbėta šiandieniai Lietuvoje įvykiai. Apkalbėjus visapusiškai šiandienini Lietuvos gyvenimą nusta protesto rezoliucija prieš Lietuvos smurtininkus.

11. Buvo apkalbėta apie apšvietos komisiją. Ateinanti Centro Valdybos rinkimai, ateinantis Sandaros Seimas ir daugelis kitų svarbiu reikalų ir tt.

12. Suvažiavimą uždarė M. Vokietaitis, 7:30 val vakare.

Suvažiavimo vedėjai:

Pirm. M. J. Vokietaitis

Rašt. A. Orantas.

WILKES BARRE, PA.

Gruodžio 18 d. persiskyrė su šiuom pasauliu ALT. Sandros 55-tos kuopos narys Juozas Mickevičius, mirė nuo sunkaus darbo, daktarai sako, kad nuo persidirbimo. Velionis visą laiką dirbo angliakasyklose ir dirbo sąžiningai todel ir nučjo jaunose dienose į kapas, vos tik 40 metų turėjo, tai yra ankstyva mirtis.

Šio miesto sandariečiam yra didis smugis netekus Juozo Mickevičiaus, nes per pastarųjų keletą metų toliau darbavosi Sandaros vietinėje kuopoje, beveik tik jo rupesčiu kuopa gerai pasilaikė. Del menkos jo sveikatos, per pereitus metus buvo pasitraukęs iš jos finansų raštininko vietos, tuojau mes pasijutom jo netekę, kuopos atsakomoje vietoje. Jis matė kuopos silpnejimą, nes dabar kuopa beveik nieko neveikia. Dar gulėdamas ant lovos kuri buvo jo mirties patalas, draugam aplankant sakydavo: "Palaukite kaip pasveiksiu, tai atgaivinsime ir vėl padarysime 55-tą ALTS. kuopą didele. Man sunku žiureti į dabartinius veikėjus." Na ir "pasveiko" — juodas kapas pasėmė į savo juodą glėbį. Sunku bus surasti tokį kitą darbininką. Daug darbavosi del Sandaros, nes jo namuose prabuvo visą lankymosi laiką šie svečiai iš Lietuvos: J. Makauskis, Sleževičienė ir kiti, už ką net nepareikalavo nė atlyginime. Tikras lietuvis, nes svečius mylėdavo.

Numirdamas palikę didelianė nuoudinė savo moteri, du sanelin ir dvi dukreles. Lietuvoje da liko abu gyvi tėvai ir kiti gentys. Pačio nuo Alvito, Suvalkijoje.

Buvo tikintis žmogus, bet kunigas jam buvo tik kunigas, kada pas altoriu. Bet jo kunigas nevaldė taip kaip kitus valdo. Patriotas tapo su bažnytinem apeigom. Didelis draugų barelis palydėjo į kapus, nes visų buvo mylimas.

Tegul buna tau drauge lengva ši svečia žemelė.

K. Demikis.

Nuo Redakcijos. Buvusio mosų veikėjo, kokių mažai savo tarpe turime, velionio Juozo Mickiavičiaus likusiai šeimynai reiškiame didžiausią užuojautą ir prašome Sandariečiu neapleisti ją reikalui esant.

Protesto Rezoliucijos.

PROTESTO REZOLIUCIJA.

Lietuvin Progresyvių Draugija Saryšis, laikytame savo suirinkime Sausio 3 d., 1927 m. Venta Hall, 19 Green st., Waterbury, Conn. Vardo 12-kos Draugijų katros visos skaitliuojant susideda iš 7,000 narių išnešam protesto rezoliuciją:

1. MES pasmerkiame smurtininkų fašistų žygius Lietuvoje, kurie nuvertė teisėta žmonių valdžia, sulaužydami Valstybės Konstituciją.

2. KADANGI jie įvedė braste diktatura ir dabar žada pakeisti Respublikos Konstituciją taip, kad ji galėtų valdyti krašta prieš žmonių valią, tik deliai savo ypatiškų interesų.

3. MES nepripažistam ir nepripažinsim diktaturos valdžios, kuri tapo sudaryta smurto kelu.

4. MES pasižadam kovoti ir kovoti prieš Smetoną, Voldemarą ir visus smurtininkus.

5. MES rėmėme ir remsime buvusią teisėtą žmonių valdžią.

6. TAIPGI mes reikalaujam kad Prezidentas Kazys Grinius ir teisėtas ministerių kabinetas butų sugrąžinti prie valdžios.

Saryšio valdyba:

Pirminin. **G. J. Kazlauskas**
Sekretorius **P. Motiečius**
Iždinink. **Geo J. Lasky**

PROTESTO REZOLIUCIJA.

MES Pittsburgo lietuviai, susirinkę Sausio 2 d., 1927 m., LMD. Svetainėje, 42 Ore St., Pittsburgh, Pa. ir iškausę pranešimus apie dabartinę padėtį Lietuvoj, jog Lietuvoj gruodžio 17 d. juodųjų fašistų smurtu tapo nuversta žmonių išrinktoji valdžia, suimant ir įkalinant Lietuvos valstybės prezidentą Dr. K. Grinių ir ministerius ir ištikimus konstitucijai žmones.

KADANGI tie įvykiai kenkia musų nepriguimybei ir pavargė musų brolius atimant konstiucijoje gvarantuotas žmogaus teises. Mes visi, alei vienas, griežčiausiai protestuojam prieš juoduosius smurtininkus, pareikšdami, jog mes niekuomet nepripažisim juos šalies šcimininkais.

Visomis išgalėmis šelpsime tikruosius tautos išrinktus žmones, kaip tai prez. Dr. K. Grinių, min. pirm. M. Sleževičių ir jų kabinetą.

REIKALAUJAME, kad butų atitaisyta sulaužyta konstitucija ir gražinta žmonių apsisprendimo teisės.

Amerikos Lietuvių Prižadai

Lietuvos naujoji fašistinė valdžia, per savo ministerį pirm. Voldemarą, gruodžio 25 d., 1926 m. paskelbė, jog "naujoji valdžia" darys finansų reviziją ir ieškos paskolos. Gali but išleis bonus ir kvies Amerikos lietuvias pirkti juos. Mes Amerikos lietuviai, prižadame Lietuvos žmonėms delei jusų laisvės kad mes nepirksime Lietuvos bonų, tai yra neskolinsime Lietuvos fašistų valdžiai. Mes sakysime visiem draugam, kad neapsigautų, kad nepirktų nei vienas bonų. Mes prižadam, kad visur, žodžiu ir laikraščius kritikuosim tuos laikraščius ir žmones, kurie rems garsys ir pardavinės Lietuvos fašistų valdžios bonus.

Stud. **Paul Dargis.**
Juozas Virbickas.

PROTESTAS PRIEŠ JUODAJI FAŠIZMĄ LIETUVOJE.

Kadangi juodasis fašizmas Lietuvoj, spėka nuvertęs piliečių išrinktą valdžią uždėjo savo kruviną diktaturą ir tukstančiais įkalina bei kėsinasi ant nepritariančių fašizmui gyvasties;

Kadangi fašizmo užviešpatavimas reiškia Lietuvos biednuomenei ir visai pažangiajai žmonių daliai, kas sudaro didelę daugumą visę šalies žmonių, beteisę, nelaisvę ir žiaurią priespaudą;

Kadangi tai įveda visame krašte despotizmą, neigia žmonių teise, laisvę ir laužo pačią šalies konstitucija, bei užkaria Lietuvos žmonėms žiaurią ponų, klebonų grupės savę užsidėjusių valdonais diktatorystę:

Todel mes Susivenijime Lietuvių Amerikoje 36 kp nariai, savo metiniame susirinkime Chicagos Lietuvių Auditoriume, sausio 5-tą, 1927, griežtai smerkiame fašistų tuos žygius ir raginame Lietuvos ir Amerikos lietuvius kovoti prieš tą valdžią, vyt ją lauk, paskelbiant naujus rinkimus kad Lietuvos žmonėms išsirinktų sau valdžią, kokią jie matys tinkamiausia;

Paliuosuoti visus areštuotus fašistu neteisėtos valdžios politinius kalinius;

Turi buti duota laisvė spaudos, žodžio ir susirinkimų visai biednuomenei Lietuvos;

Mes taipgi pareiškiame jog padėsim Lietuvos žmonėms nusikratyti fašizme jungą, padėdami jiems moraliai ir medžiaginiai.

Šalin juodasis fašizmas! Laisvė Lietuvos darbininkams ir mažazemiams valsticčiams!

Nutarta kopijos šios rezoliucijos pasiųsti Lietuvos fašistų valdžiai ir Lietuvos bei Amerikos lietuvių spaudai.

Pirmininkas **J. Yuknis,**
Užrašu rašt. **S. Deikus**
Fin. rašt. **A. Lietuvninkas**

Į kovą prieš smurtininkus!

Amerikos Lietuviai savo griežtu nusistatymu prieš Lietuvos klerikalų judošystę. Tiktai mes amerikiečiai prie savo griežto nusistatymo turime nevilkinant steigti bendrus pažangiųjų komitetus, kiekvienoj lietuvių kolonijoj. Tų komitetu svarbiausia užduotis, tai finansinė parama Lietuvos liaudžiai, kovai su smurtininkais. Del žiaurios klerikalų diktaturos, teks ne vienam liaudies atstovui puti kalėjime. Ir todel, finansinė parama Lietuvos liaudžiai butina. Be to daugelis katalikų, kurie pirmiau rėmė klerikalus, o šiandien ir jie piktinas klerikalų judošyste. Tik atatinkamai suorganizavus kolonijose komitetus, butu galima ir tokius žmones visai nuo klerikalu atitraukti. Kuomet dabar čia lietuvių upas pakilęs kovai prieš Lietuvos smurtininkus, tai tuom amerikiečių apu pasinaudodami. kiti smurto šalininkai-komunistai, zuja po lietuvių kolonijas tikslu pasipinigauti. Žinoma jiems tas kaip kuo neblogai sekasi. Pavyzdin. andai į Norwood, Mass. atvažiavo komunistėlis, paskerečiojo, pakeikė, surinko iš publikos virš $40, surašė apie 40 ypatų, kurie pažadėjo mokėti po mėnesine duokles.

Suprantama, jie ir kitur randa panašių pasisekimų. O prieg tam, reikia nepamiršti, kad šitie smurtininkai netik finansiškai pasinaudoja iš šitos Lietuvos nelaimės, bet jie pusėtina moka žmonėms įsiprašyti į vadovus "kovai prieš Lietuvos fašistus".

Taigi jau ir šituo atžvilgiu pažangiemsiems reikėtų suprasti reikalą, bendrus komitetus steigti, kad netik butų sekmingesnė kova prieš juodašimčius-klerikalus Lietuvoje bet tuom pačiu sykiu dirbdami su liaudžia — ją apsaugoume nuo smurtininkų bolševikų išnaudojimo.

Šituo svarbiu reikalu pirmiausiai turėtų griebtis už darbo Bostoniečiai, kaipo pradžią padaryti. Butent bent kuri Draugija ar partija imtusi iniciatyvos šaukti Naujosios Anglijos Lietuvių konferenciją, kuri išdirbtų plenus busimiem darbui. Taigi bostoniečia imkitės už darbo, o paseknės bus užtikrintos.

Zanavykas.

ŽMOGŽUDYSTĖ.

Gruod. 19 d., 9 val. vakaro Navinykų kaime, Keturvalakių valsč., Vilkaviškio apskr., nežinomas piktadarys nužudė ir apiplėšė to pat kaimo gyventoja Taubą Alberta. Policija įtariama žmogžudystėje Šlivisnka Juoza sulaikė. Iš syk Šlivinskas kaltu nužudyme Taubo neprisipažino ir pareiškė, kad rastą pas jį medžiagą jis pirkęs Kaivarijoj, o pinigus uždirbęs. Vėliau kvočiant papildomai Taubos nužudyme ir apiplėšime kaltu prisipažino ir pareiškė, kad į Taubą šovęs du kartu iš revolverio.

Naujausios žinios iš Lietuvos

SUSEKTA PLĖŠIKŲ GAUJA.

Padarytomis Kauno kriminalinės policijos valdininkų pastangomis plėšimas, padartys gruodžio 9 d. apie 19 val. Tursonų km. Aukst. Panemunės val., Kauno apskr. kur nežinomi plėšikai iš pil. Raulinaičio Andriaus atėmė 2000 litų pinigų, jau išaiškintas

Pavyko nustatyti, kad tą plėšimą padarė Petrašunų gyventojai Zelenėkas Antanas ir Matuliavičius Antanas, kuriuos skubiai pavyko sulaikyti ir nustatyti:

Prieš keletą mėnesių šiedu plėšikai sužinojo iš pil. Čiudiškio, gyv. tam pat kaime, kad pil. Raulinaitis — nukentėjusis, pardavė už 3000 litų savo gyvenamąjį namą ir sklypą žemės Gruodžio mėn. 9 d. vakare pas Čiudiškį atvyko Zelenėkas ir Matulevičius, del drąsos issigėrė ir vis trys nustatėt visą plėšimo planą. Čiudiškis pakvietė gas save pil. Naujėką, kuris gyvena drauge su Raulinaičiais, neva laiską rašyti, o tuo tarpu Zelenėkas ir Matulevičium priėjo prie Raulinaičio namo ir pradėjo baladotis į duris prašydami ileisti vidun. Raulinaits tai padaryti atsisakė, tada Zelenėkas užlipo ant stogo praplėšė skylę ir atsidurė priemenėj, atidarė duris ir ileido Matulevičių. Budami jau priemenėj, pareikalavo atidaryti duris į kambarį, bet to nesulaukę jėga duris išverte, Zelenėkas pirmas įsiveržė, atrėmė peili Raulinaičiui į krutinę ir grasindamas nužudyti pareikalavo atiduoti 3000 litu pinigų. Raulinaitis išsigandęs iš paslėptos vietos paėmė buvusius ten 2000 litu ir atidavė Zelenėkui ir abu su pinigais pasislėpė netoli esančiam miške. Tą pat vakarą jie abu atvyko su grobiu Kaunan pinigus pasidalino pusiau ir iš čia vežiku nuvažiavo į Petrašunus. Kita dieną Zelenėkas nusipirko revolverį, 50 št. revolveriui šoviniu ir jau ruošėsi prie naujo "žygio". Taip pat nusipirko į vairų moterims papuešalu ivairių rušių svaigiųjų gėrimų ir atuomobiliu nuvažiavo pas savo pažįstamas pačias Bačkininkėliu dvaran, Pakuonio valsč., Kauno apskr., kur linksmai leido laika. Matulevičius gi tuo pat metu namie girtuokliavo su savo artimais draugais.

Kriminalinė policija užklupo jų pedsakus ir gruodžio 13 d. Zelenėką sulaikė minėtam dvare besilinksminant. Matulevičių su Čiudiškiu pagavo rytojaus dieną ir tuo budu apsaugojo apylinkės gyvetnojus nuo šių "karžygių".

Kratos metu pas Zelenėką rastas revolveris, išplėštų pinigų ir šiaip ivairių daiktų dalis, kuriuos pirke už išplėštus pinigus. Daiktai tie yra moterų reikmenys k. t. kvepalai du laikrodėliai, karoliai, gintaro broška, auskarų, žiedų, piniginė ir tt.

VEŽIMAS MIRTINAI PRISLĖGĖ VAIKĄ

Šiomis dienomis 12 m. vaikas Izidorius Korotkovas vežė į Zarasus vežima žabų. Bevažiuojant vežimas kaž kaip apvirto ir taip nelaimngąjį prislėgė kad vaikas benatanti pirė.

GĄSIUNUS NUBAUDĖ

1926 m. Gruodžio mėn. 16 d. Kauno Apygardos Teismas savo posedyje nagrinėjo Radzevičiaus Bolio, Miežinskio Vaclovo ir Vaicekauzko Adolfo bylą, kaltinamų sangulivime. Visi kaltinamieji Šančių gyventojai.

Bylos apystovos šiokios: 1926 m. rugpiučio mėn. 21 d. viršminėti piliečiai buvo šokių vakarėly Šančiuose ir vakarėliui pasibaigus visi grįžo į namus, bet pakeliui pasivijo tris nepažistamas paneles, kurias kalbino užeit pas juos į namus, siūlydami gero vyno ir karštos vakarienės. Panelės su tuo nesutiko ir prašė, kad jie nuo jų atstotų, bet to jie nepadarė ir lydėjo toliau. Priėjus prie žaliojo geležinkelio tilto, viena iš panelių K. pabėgo ir atsitiktinai važiavusią vežiką nuvažiavo į miesta, gi likusios dvi pasiliko. Naudodamiesi pasitaikiusia proga, Radzevičius ir Miežinskas prispyrė vieną iš panelių sangulivoti, ka ir padarė prigrasindami ivairiais budais.

Kauno kriminalinės policijos pastangomis šie faktai veikiai buvo iškelti aikštėn ir gašlys "frantai" sulaikyti. Tardomi prisipažino ir su visa kvota buvo perduoti teismui, kuris išnagrinėjęs bylą pripažino viršminėtus "frantus" kaltais ir nubaudė.

Radzevičiu 2 metams ir 6 mėn. sunk. darbu kalėjimo, numetant 1 trečdali — liko 1 metas 8 mėn.; Miežinski pusantrų metų sun. darb. kalėjimo su pasekmėmis 28 ir 30 str. Baudž. Statuto, ir Vaicekauską 1 mėnesiui arešto.

NAUJAS KIŠENIAM APKRAUSTYTI BUDAS

ROKIŠKIS. S. m. lapkričio mėn. 22 d. prie pil. Tamaravičiaus Juozo, Rokiškio mieste ir einančio gatve prikibo keletas nepažistamų vyrų ir be jokio reikalo pripuolę, gerai apstumdė ir pasislėpė. Jiems pasišalinus Tamaravičius neberado prie savęs buvusių 907 litų 50 ct. pinigų. Apie tai Tamaravičius pranešė kriminalinei policijai, kurioje jau buvo gauti du tokio pat turinio pranešimai, butent: nuo pil. Jasiuno Jono ištraukta 50 lt. ir nuo pil. Kanopo Jono 78 litai pinigu. Iš aukščiau paminėtu nusikaltimų kriminalinė policija konstatavo, kad Rokiškyje atsirado naujos rušies kišenvagių gauja, kurie prieš iškraustydami kišenes, be jokio reikalo pripoula prie piliečio, pradeda stumdyti, pakelia triukšma ir tuo metu nejuntamai iškrausto kišenes. Pasirado, kad šios gaujos vadas yra žinomas vagis Lukštaraupis Povilas, gyv. Rokiškyje, kuris su savo bendradarbiu Latvėnu Petru sulaikyt, tardomi del nauios kišenvagystės rušies kaltais prisipažino ir paaiškino, kad jie turėu dienomis specialiai vaikšto po aludes ir žiurinėja pinigingus piliečius, kuriuos pirmai progai pasitaikius, aptuština.

Kaltinamieji įdėti kalėjiman.

Vertė Liekno Murgas.

Meilė ir Duona.

(Tęsa)

Tuo tarpu buvo pilnai naturališka, kad Gustavas nieko neužpelnė virš savo valdiškos algos. Bet, kuomet bus apsivedę, jis lengvai tai padarys. Jie žadėjo but labai ekonomiškais — tiktai su dvien kambariais pradėti gyventi. Vistiek, mažą kambarį galėtumei geriau ištaisyti, negu didelį. Tokiu budu jie pasirandavo ir ant pirmų lubų kambarius už šešius šimtus kronų per metus, susidedant iš dviejų kambarių, virtuvės ir lamaros. Iškarto Luiza sake, jog sutiksianti apsieiti su trimis kambariais ant viršutinių lubų. Bet ką tas reiškia pagaliaus, pakol jiedu viens kitą myli?

Ant galo kambariai tapo išmembliuoti. Miegamasis kambarys buvo kaip kokia švetimyčia, lovos sustatytos viena prie kitos kaip vežimai pradedant gyvenimo kelionę. Mėlynos kaldros, baltos pakloidės ir paduškos išskeistos su išsiuvinėtais jaunuolių vardais meilingai išpintais, viskas turėjo skaisčių ir tinkamą išvaizdą. Buvo augšta ir daili uždanga, Luizai pavartoti. Jos fortepianas už dvi šimtų kronų — stovėjo kitame kambaryje, kuris pasitarnavo kaipo svečių kambarys, valgomasis ir studijuojamas tame pačiame. Čionai, taipgi stovėjo valakiško medžio rašykla, ir valgomasis stalas su kedemis vienokio styliaus: didelis paauksuotais rėmais paveikslas, kanapa, ir knygų spintos pridėtos prie abelnos išvaizdos del patogumo ir gražumo.

Vestuvių ceremonijos įvyko šeštadienio vakare, ir vėlai nedėlios ryte linksma jaunuolių porelė dar tebemiegojo. Bus tavas atsikėlė pirma norins skaidri šviesa veržėsi pro uždangas, bet jis neatidarė jų, uždegė savo graižąją lempą, kuri metė mysteriškai raudoną sviesą ant porcelinės "Veneros". Graži jauna pačiutė guidėjo savo lovoj nuvargusi, bet užganėdinta: ji ramiai sau miegojo, ir Gustavas jos nebudino — kandangi buvo sekmadienio rytas ir nebuvo taverinių vežimų dundesio, o tik linksmai skambėjo žvabžnyčių varpai, lyg kad pagerbdami vyrą ir moterį ir jųjų šeimynos sutvėrimą.

Luiza apsivertė ant kito šono, kuomet Gustovas nuėjo už uždangos, kad apsirėdytų. Paskui jėjo virtuvėn užsikyti valgį. Kaip skaisčiai spindėjo ji ir mirgėjo varinai ir blėtiniai indai! Ir viskas buvo jo savastimi, jo ir jos. Jis įsakė virėjui nueiti į artimesnį restauraną ir pareikalauti, kad atsiųstų užkandinius. Restaurano savininkas jau žinojo apie tai: jis aplaikė pilnus įsakymus dieną pirmiau. Viskas ką jis reikalavo tas reikėjo jam priminti, jog momentas prisiartino.

Jaunavedys tada ateina prie miegamojo kambario ir labai išpalengva suduoda į duris:

— Ar galima eiti vidun?

— Mažas balsas pasigirsta paskui:

— Ne, mano brangiausias: tik palauk valandėlę!

Gustavas pats parengė stalą. Su laiku užkandžiai pribuvo iš restaurane. Naujos torielkos, peiliai ir stikliniai indai yra išdėstomi ant naujos, baltos staldengtės. Sliubinis bulietas guli sali: Luizos kėdės. Kada jaunoji ėjina apsivilkus kvietkais išmargintu rytiniu apsiaustu, tampa pasveikinta saulės spinduliais. Ji dar jaučiasi bisiutį nuvargusi, todel jis ją pasodina ant kedės ir priveža prie stalo. Lašas kitas gėrimo pridoda jai daugiau gyvumo, kąsnys (kaviario) kaviaro paakstina jai apetitą.

Įdomu, ką jos mama pasakytų, je pamatytų savo dukterę geriant spiritinius gėrimus! Bet tai yra tiktai pasinaudojimas butant jaunavedžiais, juk žinai pasiu' gali daryti kas patinka.

Jaunas vyriškis atidžiai pritarnauja savo dailiai, dailiai pačiutei. Koks tadžiaugsmas, taipgi! Suprantama jis yra ragavęs skanių užkandžių pirmiaus, savo kavalierystės diesnose bet kokį smagumą arba užganėdinimą jis yra aplaikęs iš jų? Nieko Taip jis mąstė sau snaikvodamas oysterių torielką ir alaus stiklą. Kokie bukapročiai jie yra tie senberniai, nesivesdami! Ir kokie baisųs, saumyliai! Koks jų išrokavimas nesivesti! Kodel? Turėtų buti taksai uždėti ant tų saumylingų senbernių kaip ant šunų. Luiza nepasirodo taip žiauri linkui jų, mandagiai ir švelniai aiškina perstatydama, neva tie vargšai vaikinai, kurie pasirenka vienystės stoną, gal yra verti pasigailėjimo. Nėra abejonės, jeigu jie pajiegtų aprupinti gyvenimą, jie apsivestų, ji taip mano.

Gustavas jaučia lengva skausmą savo širdyj. Iškrujų palaima nėra pinigais atsveriama. Ne, ne; bet, bet — nagi, nėra kas paisyti tuojaus bus darbo pilna ir tuomet viskas eis kaip ant mielių pereis gerojon pusėn. Šiuomi sykiu yra skani kepta kurapka su spolgenų dažalu, kurie reikia pagodot, ir burgandiškas vynas. Tie visi perteklini su kokiomis tai puikiomis badramonis pagimdo jaunai moteriškei neramumą ant valandėlės, ir ji baliau paklausė Gustovą sakydama ar gi jie ištikro pajiegs taip gyventi nusistatydami ant tokio laipsnio. Bet Gustavas pila daugiau vyno dailios Luizos stiklan, užtikrindamas ją ir sumažindamas tas viens nepamatuotas baimes.

— Vieną dieną, nėra kas diena, —jis sako, — ir žmonės turėtų pasinaudoti gyveninu, kuomet gali. Ak, kaip yra puikus tas gyvenimas!

Šešių valandą puiki karieta su dvejeta arklių privažiuoja prie durių ir jaunavedžių pora cina pasivažinėti. Važiuojant jiems pro parką, Luiza atrodo neapsakomai žavėjanti. Sunkdami arba pralenkdami pažįstamas, kurie nusilenkia iš matomo nusistebėjimo ir pavydo jaunavedžiai jaučiasi patogiai atsišliedami į užpakalį karietos. Advokato pagelbininkas ištikųjų susirado sau tinkamą porą, jie turėtų taip manyti, jis išrinko sau merginą su pinigais, o jie nelaimingi sutvėrimai turi eiti pėsčiomis! Kuomet yra daug smagiau važiuoti be jokių perstangų, atsiremiant į tas minkštas pasostes! Tai yra symboliškas, pilnumas žemybinis gyvenimas.

Pirmas mėnesis buvo vien nepaliaujantis džiaugsmas — balliai, pasiminksnimai vakarai pietus, vakarienes, teatrai, vienok laikas praėjstas namie buvo vienas iš visų geriausias! Tai buvo priimni sensacijų pasigabenti Luiza iš jos tėvo namų vieną gražų vakarą, tada ji galėtų pasitiki taip kaip jiems patinka po savo pastoge. Atvykę savo namuosna pasnaudiatę vakariene, poros patogiai susėde sakučiuotasi ši vakara. Gustovas visiskai buvo atsidavęs ekonomijai — jos teorijai, taip sakant. Vieną dieną jauna nuotaka ir seimininkė bandė rukyta lašišą su virtomis bulvėmis. Kaip ji gerėjosi priimniu skoniu, kaip gera. Bet Gustovas priešinesi ir kadi rukytos lašišos diena vėl atėjo, jis įtoikė porą kurapku. Šitas jis nusirko turėavietėj už vieną kroną, džiaugdamasis iš didelio pupiginimo, kurio Luiza nenutvirtino. Kodangi ji sykį pirke porą už pigesnę kainą. Apart to valgytė paukstienę buvo vienas išdykavimas. Vienok nenorėtu užtraukti nenalonias su savo vyru del tokių mažos vertės dalykų.

Už poros mėnesių vėliaus Luiza Falkienė netikėtai susirgo. Ar ji pagavo šalį? Ar gal ir netvenu ilkosi užnuodyta metalmių virtuvės indų? Gydytojas, kuris buvo pasauktas, tiktai nusišypsojo ir pasakė kad tai viskas yra geral — nepprasta diagnoza, išrikro, kuomet jauna moteriškė be juokų kentėjo. Gal tai buvo arsenikas sienos popierose. Falkas nunešė dalį popieros pas chemiką, prasydamas jo kad padarytų atsargią analizą. Chemiko raportas liudija, jog sienos popiera esanti liuosa nuo bile pavojingos medegos.

Neap istojęs jo mokets ligoj, Gustovas pradėje pats per savę tyrinėti, jo studjavimas nenukalstinoj knygoj sudavė paseknę ukrune kas link jos negelėjimo. Jai tiktai reikėjo keletą šilto vandens kojoms maudyklių ir į vieną mėnesį jos stovis buvo pridnedęs vilti. Tai buvo ir bai staiga — greičiau negu jie tikėjosi: vienok kaip yra malonu buti tėvu, tėto ir mama! Suprantama kudikis turėtų but berniukas — nėra abejonės apie tai, tiktai reikia paskirti jam vardas. Tuo tarpu Luiza pasisodino savo vyrą šalia savęs ir priminė jam, jog nuo pat vestuvių dienos jis nieko neužpelnė, kad kaip nors dapildyti savo alga, kuri pasirodė toli nuo užtekimo. Tas tiesa, jie gyveno berods perdaug išleidingai, bet dabar permaina turės but padaryta, ir vėl viskas but kuo geriausiai!

Sekančią dieną advokato pagelbininkas išėjo pamatyti savo gero draugo advokato su prašymu, kad anas patvirdintų jam prižadėjimo notą. Tas jam daleistų pasiskolinti tam tikrą sumą pinigų, kurie butų reikalingi padengimui neišvengtinų businčių išlaidų. Kada Falkas išaiškino savo draugui, gavo sekantį pareiškimą:

—Taip, — pripažino tiesų žinovas,— apsivedimas ir šeimynos auklėjimas yra labai išleidingas dalykas. Aš niekuomet neįsteigiau to padaryti.'

(Bus daugiau)

ATSIŠAUKIMAS.

KRETONYS, Švenčionių apskr. (Nuosava koresp.) Musų kaimas guli tarp gražių ežerų ir nors žemė negeriausia, akmenuota bet ukininkai gyvena neprasčiausia. Į Švenčionėlių miestelį 4 kilometrai, o į Švenčionių miestą 12 klm., taigi ukininkams yra progos nuvežti šis tas parduoti ar nusipirkus parsivežti. Tik blogiausia, kad musų šalelė yra užgrobta lenkų... 1905 metais iš musų kaimo kilęs kunigas K. Čeponis savo lėšomis įsteigė mokyklą, kurioje mokytojavo vieną sezoną Jonas Sekys dabar gyvenantis Amerikoje (Hartforde, Conn.) ir labai daug padarė naudos: apšvietė vietos ir apielinkės jaunimą ir sykiu suaugusius. Vietos gyventojai paragavę apšvietos ir ant toliau stengės vis palaikyti mokyklą, bet karo buklės ir dabar svetimų valdžia labai kliudo ir yra labai sunku užlaikyt. Aš 1920 metais parvaživeęs iš Rusų suorganizavau šv. Kazimiero Drją ir įsteigiau knygyną.Gavome iš Vilniaus 88 ekz. įvairių knygų, iš Amerikos gavome 1 2ekz. (man atsišaukus pereitais metais "Sandaroje"), kiti paukojo 50 ekz., taigi dabar turime 150 ekz. lietuviškų knygų. Jaunimas įpratęs skaityti ir jau jiem visa knygos esančios musų knygyne pažistamos. Be to, dar gaunam iš Vilniaus "Kelią", "Vilniaus Aidą", "Jaunimo Draugą" ir "Życie Ludu", Balsą". Skaitytojų yra labai daug, tik neturime lėšų įsigyti daugiau liet. knygų, taigi visų kretoniečių vardu atsišaukiu į Amerikos lietuvius kad paaukotumėt musų po keletą ekz. knygų ir laikraščių. Iš knygų pageidaujame: apysakų, ukiškų vadovėlių, mokslišku ir sceniškų (lošimui). Taipgi tie lietuviai, kurie yra nuo mus krašto Amerikoje, galėtumėt padaryti kokias nors rinkliavas ir viską siustumėt man, žemiau pasirašusiam, o aš viską gavęs ir pridavęs šv. Kazimiero Draugijos skyriui viešai "Sandaroje" pakvituosiu.

Toliau pranešiu daugiau žinelių.

Adomas Gudelis.

P. S. Prašau viską siusti šiuo adresu: Adam Gudelis, vies Kretony, Poczta Poszumien, owiat Swięciany, ziemia Wilno, Poland.

Red. Prier. Labai prašome "Sandaros" skaitytojų užrašyti vilniškiams "Sandarą". Iš "Sandaros" jie daugiausia gaus naudos ir apšvietos. Visi turėtume rupintis Vilniaus padėtimi ir kiek tik galint suteikti jiem apšvietos. Tik su apšvietos pagalba jie galės nusikratyti svetimų jungą ir prisiglausti po nepriklausomos Lietuvos vėliava. Pats Sandaros Centras, kiek tik išgali šelpia vilniečius bet visu vietu neišsigali aprupinti, taigi čia jau reikalinga pagelba visu skaitytojų.

VISATOS LAIMĖ

Aš prie aolos retėžiais prirakintas
Draskiau krutinę ir keikiau žemę,
Kada šenai puotavo turčiai
Ir jaokės gardžiai iš manęs...
Pamojau pirštais aš pasauliui.

Ir kai arai išles man akis,
O paskum kruviną širdį nuneš žemėj, —
Pažiurėkit jau broliai, ar nerasit užrašo:
"Kančia jums mano lai vaizduoja
Jau paskutinę musų drąsą..."

Išneškit švyturiui lavoną,
Apšvieskit žemę ugnimi...
Į seną juodą prakeikimo
Apuolių sostą mes visi
Privalom žengti alei vienas!
Palikę savo jaunas dienas,
Privalom žengti mes visi!!

Petr. Cvirka.

—o—

SAULĖTI ŽINGSNIAI

I.

Žemėje rumą didį pastatėm,
Žemėje kratėjam aistringąjį laužą,
Kad jojo liezuviai raitytus dangues.
Žemėje giedam, žemėje verkiam —
Ti pats horizontai ir saulė skliautuos...

Bet kuo mes užkursim gyvybės sį laužę,
Jei širdys užgęso visų viduje...
Tai žengkim į saulę, į saulę liepsnotą,
Atnešti į žemę gyvybės versmės.

II.

Kas kad erdvės ir žvaigždynai,
Kas kad toly ukana.
Žingsnis žingsnin, širdis širdin —
Į gyvybę per skausmus!
Saulėn, saulėn! Saulėn skaisčion!

Mes parnešim į bakužę aistros ugni,
Mes uždegsim pasaulį žibintuvais.
Lai liepsnoja. Tegul dega...
Tegul žuva seni tronai!

Kur žvaigždynai, kur mėlynė —
Ten sukursim naują šalį.
Žengsim saulėn dar šiandieną,
Gal suspėsim parnešti aistros ugnį,
Gal suspėsim uždegti seną žemę?!..

P. Cvirka.

—o—

VARGUOSE

Varguose kunas, varguose siela,
Vargus į dalį tik tegavau.
Sunki, slopina jaunam krutinę
Karti kaip tulžis mano dienoms.
Varguose kunas, varguose siela
Vargus užgimęs jau sau atradau.

Klemensas Dulkė

Mokslo žinios

JUREIVYSTĖ

Jureivystė žmogystos kilimui pridavė didelius žingsnius, arba trumpai sakant atnešė tulas ekonomiškas naujanybes. Su jureivyste buvo atrasta svetimi kraštai. Taip pat su jureivyste buvo gauta svetimų arba tolimų šalių dirbiniai, javai, gyvuliai ir kitokios brangenybes.

Pirmesniaisiais jurininkais, arba jurių keliauninkais tur but buvo švedai. Jie ir tuomet buvo šiokiais tokiais jurininkais, kuomet europiečiai dar nepažino žemdirbystės, nemokėjo auklėti javų, tik gyveno iš medžioklės. O švedai ir tuomet buvo žuvininkais, arba primityviais jurininkais.

11-12-tame šimtmetyje, jureivystė pradėjo pažinti venetiečiai, socilijonai, holandai, vokiečiai ir normanai.

14-15-16 šimtmečiuose jureivystę gerai prapliatė portugalai ir ispanai. 17-tame šimtmetyje jureivystę pastatė augščiausiame laipsnyje anglai. Šiandien galima sakyti anglai tebėra nuo 17-to šimtmečio jurių viespačiais.

—‡—‡—

KAIP ATSIRADO PIRKLIAI IR MIESTAI.

Sių dienų surėdyme pirkliai ir miestai yra žibintuvai moderniskai draugijai ir progresyvei civilizacijai. Anuose pracities šimtmečiuose 8-10 šimtmečiuose, miestų ir pirklių kaip ir nebuvo. 12-13 ir 14-tame šimt. europiečiai apie pirklyba javais nieko nežinojo.

Europoje miestai atsirado tiktai po 10-to šimtmečio. Vokiski miestai, kaip Hamburgas, Frankfordas, Uuremburgas, Warms, Ausburgas ir kiti, išsivystė į miestus po "Hanso Lygos" 11-12-tame šimtmetyje.

1-tame šimtmetyje buvo išrastas kompasas. Nuo tuomet buvo surasta jurių keliai, prasidėjo jureivystė, atsidarė mainos su svetimomis šalimis. Tiktai tuomet, kada išsivystė jurininkystė, tada atsirado jureivis — pirklys. Tuo pačiu kartu bei laiku, pajūrėse užsidėjo jureivių stovyklas, arba jurininkystės buvainos. Pirmosios priepiaukos atsirado 11-tame šimtmetyje. Lubeco priepiauka (prie Baltijos jūrės) buvo uždėta 1013 m. Hamburgo (ant Šiaurės jūrės) 16-tame šimtmetyje. 10-11-12-to šimtmečio miestai buvo dvejopo stiliaus: buvo arba pilis apsarvota, arba jurininkystės — jureivių buvanė. Isterinis faktas liudija, kad prasidėjus jureivystei 11-tame šimtmetyje, jurininkai bei pradiniai pirkliai išreiškalavo iš šėktos-ponų teises, buti nepriklausomais. Trumpai sakant, jurininkystė bei pradinė pirklyba pagimdė miesticčių luoma, kuri vėliaus greitai pakilo ir praplietė bei išauldėjo miestus.

12-13-tame šimtmečiuose, pražydus jureivystei, pasigeriro komunikacijos budai, jau lengviaus buvo galima mainytis dirbiniais. Mat susisiekimas su tolimesnėm šalim tapo prieinamesniu dalyku. Jurių keliai išsaukė revoliuciją prekyboje ir amate. Tuo pačiu laiku, dirbose kilo įvairių dirbinių reikalavimas. Amatas ir amatninkai pakilo aukštyn: kurpius, siuvėjas, kalvis, staliorius, maliorius ir puodžius buvo dideliais amatninkais. Kaimiečiai, arba žemiečiai dirbo savo žemę bei pono dvaro. O amatninkai buvo nepriklausomi nuo žemės, jiems nereikėjo eiti baudžiavą. Žodžiu sakant, amatninkas buvo savo amato meisteriu arba miestiečiu Kadangi baudžiavos laikuose kaimo gyvenimas buvo irmudžiamas verguvę, o miesto ne, užtai daugiau bėgo į miestus ir mokinosi amato, kad išvengus baudžiavos. Miestai, karie tetverėjo vos po 3-4-5-6 tukst. gyveitoje pasiekė 10-12-15-20 tukst. gyv. skaiciu.. Šalimai to, miestai dar įgijo platesnę laisvę, didesnę nepriklausomybę. Kuomet miestelis tapo laisvesniu, jisai galėjo galvoti ir mintyti apie savę ir kitus. 13-14-tame šimtmečiuose, Italijos miestuose apsireiškė protiskas gyvingumas, literatura, dailė, skulptura ir politika.

Kuomet miestiečiai 13-14-tame šimtmečiuose pakilo protiškai ir materiališkai. Jureivystė, pirklyba, amatas, tapo ekonomiška trejybė, kurią vėliaus atrado Ameriką, Afriką ir kitos nežinomas šalis. Viduramžiuose tarpe 11-15-to šimtmečio, jureivis, pirklys, amatninkas, sudėjo svarbiausias gyvenimo roles. Tai yra pravedė miestus, surado svetimas šalis ir prirengė moderniską draugiją.

—‡—‡—

FINANSAI IR BANKAI.

Pinigas, arba finansai lošia didelę rolę draugijoje. Kaip masina be pajėgos nieko neveikia, taip draugija arba žmonija be pinigų bejėgė. Pinigai buvo žinomi senų-senovės tautose. Graikonys ir Romėnai gana mokėjo pinigus nulieti iš bronzo, vario ir metalo. Senovėje pinigai buvo vien metaliniai, popieros pinigo nebuvo. Pinigas buvo pritaikytas delei valdiškų duoklių, o ne pirklybai. Viduramžiuose, jeigu žmogus arba pirklys Skandinavijoje norėjo pasiųsti į Rusiją 1 tukst. rublių, tai turėjo ant vietos užpirkti kokią mantą už tiek pinigų ir nuvežti Rusijon tą mantą ir tenai parduoti. Mados mainyties pinigais nebuvo. Taip pat savasai pinigas išducti užrubežin buvo draudžiama. Už tai prie tokios sistemos pirklyba ėjo po valiai.

(Bus daugiau)

SANDARA

AMERIKOS LIETUVIŲ TAUTINĖS SANDAROS LAIKRAŠTIS

THE LITHUANIAN WEEKLY

Published Every Thursday at South Boston, Mass. by the LITHUANIAN NATIONAL LEAGUE OF AMERICA

K. J. PAULAUSKAS, Editor K. SIDABRAS, Business Manager

Savaitinis laikraštis, leidžiamas kas ketvergas. Prenumerata turi būti apmokama iš kalno. Prenumeratos metas skaitosi nuo dienos užsirašymo. Metams kainuoja (Amerikoje) $2.00. Kanadoje ir kitur — $3.00. Pinigus geriausia siųsti Pašto Money Orderius, adresuojant:

"Sandara", 327 E Street, South Boston, Mass.

Entered as Second Class Matter January 14, 1914, at the Post Office Boston, Massachusetts, under the Act of March 3, 1897.

Redakcijos straipsniai.

KIŠENIŲ APKRAUSTYMO "PATRIJOTAI"

Perversmas Lietuvoje, uždegė bolševikuose "patriotiškumą" patuštinti žmonėms kišenius. Jie šiandien pasinaudodami gražiausiais obalsiais, paleido darban visus savo kiek pratrintus agitatorius, na ir tie žaisdami lietuvių patrijotinių jausmų taikosi prie jų kišenių.

Jeigu lietuviški bolševikai ir pirmiaus butų turėję tautinį nusistatymą link Lietuvos, tai butų kitas dalykas, bet to pas juos nebuvo ir nėra. Juk atsimenam tuos laikus, t.y., šeši mėnesiai tam atgal, kada buvus valdžia, kurią bolševikai šiandieną vadina gera užėmus šalies vairą, tai tie patys bolševikai, netik savo spaudoj tą valdžią visaip niekino, bet dar važinėdami po lietuvių kolonijas, **rinko aukas tos valdžios nuvertimui!**

Pažiurėkime ką jie daro šiandieną. Kada pamatė kad Amerikos lietuvių visuomenė pasipiktino smurtinink ų žygiais, kurie nuvertė demokratinę šalies gyventoj rinktą valdžią, jie šiandieną vėl mala po lietuvių kolo niją, neva rengdami protesto mitingus prieš smurtinin kus, bet už savo pečių turi saugiai pasislėpę ne ką kita, kaip tik **pasipinigavimo tikslą.**

Bolševikai savo taktika ir darbais mums aiškiai yra įrodę, kad jie markete yra lygios vertės su smurtinin kais Lietuvos fašistais. Kaip vieni taip ir kiti yra de mokratinės laisvės priešai, o diktaturos šalininkai. Skirtumas tarp jų yra tik tame, kad klerikališki fašistai ne ri liaudį laikyti prispaustą po juoda vėliava, o bolševikai po raudona vėliava. Jeigu bolševikams tikrai rūpėtų Lietuvos likimas, jos piliečių laisvė, tai jiems rūpėtų ir darbas dirbti Lietuvos labui. Bet jie to neparodė. Jie nuolatos buvo ir yra Maskvos garbintojais ir jos tarnautojais. Lietuva jiems tik tada rupi, kada matė progą jos vardą panaudodami sau dolerių susigaudyti.

Pagalios paimkime, kad ir Rusiją. Juk Rusijoje irgi yra savotiška bolševikų diktatura. Ar randasi tenai šalies gyventojų rinktinis seimas, kuris atstovautų liaudį ir leistų valstybei įstatymus? Nėra! Šalį valdo bolševiška kumštis, kaip ji diktuoja, taip ir buna. Bet tai ne musų dalykas. Jeigu Rusijos liaudis nepribrendus buti demokratiškai valdoma, tai jų vidujinis dalykas. Bet tik tiek yra stebėtinas dalykas kad musiškiai bolševikėliai, kurie šiandieną nuduoda Lietuvos patrijotais ir smerkia smurtą ir diktaturą, kodel jie nepasmerkia Rusijos diktaturą, kuriai su atsidavimu tarnauja?

Amerikos lietuviai privalo buti atsargus. Nepriva. dėtis su bolševikais nei protestuose, nei bendruose reikimuose, nes ju nėra nuoširdus darbas, tik veidmainystė ir demagogija gaudagrašiauti. Jie pasinaudodami tą proga, šiandieną knisasi į lietuviškas draugijas ir visur kur gali, o įsigyvenus paskui tas organizacijas smaugs kaip jau smaugia arba yra pasmaugę daugelį.

Sandariečiams su bolševikais nebuvo ir nėra pakoliui. Jokio bendrumo su jais buti negali. Sandariečiai protestuoja prieš Lietuvos smurtininkus todel, kad likutinė Lietuvos konstitucija, paniekinta šalies piliečių teisės, kad toji liaudis galėtų gyventi laisvu demokratiniu gyvenimu, o ne butų valdoma kumštimi, nežiuriint ar ji butų fašistinė ar bolševikinė. Gi bolševikams rūpi ne Lietuvos konstitucijos apgynimas, bet pasipinigavimas, tokiu budu darbas subendrinti negalimas.

LAUKIAME SVARBAUS JUBILIEJAUS

Šiais metais, birželio 13 d. sueina lygiai 20 metų kaip musų mylimas Kompozitorius Mikas Petrauskas atvažiavo į Ameriką ir pradėjo dailės darbą. Tai artinasi svarbus ir neįkainuojamas įvykis Amerikos lietuvių gyvenime. Šis įvykis neprivalo buti musų liuosai praleistas pro ausis, bet jis turi buti tinkamai paminėtas ir jubiliejatui atiduota tinkama nors moralė padėka.

Juk nėra paslaptis, kad komp. M. Petrauskas pirmasis pramynė lietuvių dailei taką. Jis pirmas davė progą lietuviams išgirsti ir pasigerėti lietuviškomis dainomis ir muzika. Juk tik jo pastangomis, per tą laiką mes turėjom desėtkus tukstančių koncertų visoje Amerikoje. Juk jo pradžia padaryta mums susilaukti tukstančius žymių dainininkų ir muzikų, kurie šiandieną mumis linksmina. Juk jo padaryta pradžia tukstančiai čion augusio jaunimo gavo įkvėpimą lavintis dailėje ir šiandieną mes iš jų krutinių girdime skambančias gražiausias lietuviškas dainas, bei iš po jų pirstų einančius muzikos akordus. Jeigu butume neturėję Miko Petrausko, butume neturėję to, ką šiandieną turime dailėje.

Nors mes būdami pradiniai dailėje, nemokėjome ją įvertinti ir p. Petrauską tinkamai jo darbe paremti, bet jam užteko kantrumo pereiti tuos visus dygliuotus takus ir iš musų tarpo nepabėgo. Linksmose ir liudnuose valandose visuomet buvo ir šiandieną yra jis musų tarpe. Praleisti savo jubiliejų jis atvažiavo pas mus. Išdirsime jo koncertus susidedančius iš naujausių dainų turių iki šiol yra parašęs neapsakomai daug. Visi turime pasakyti, lai gyvuoja ilgiausius metus musų kompozitorius Petrauskas! Lai gyvuoja lietuvių dailė, kuri veda musų tautą į kulturinį šviesų ateities gyvenimą.

Apžvalga.

ĄĮ RAŠO IŠ LIETUVOS

Vienas musų draugas gavo iš Lietuvos laiską, rašytą gruodžio 30 d., 1926 m. laiškas necenzuruotas, kuriame tarp kito ko rašo:

"Gerbiamas! Laimingi, kad jus esate Amerikoj. Pas mus labai prastos naujienos ir labai blogai. Areštai, kankinimas nekaltų žmonių be nustojimo. Bet kam ne kam, kunigam tai labai gerai Lietuvoj. Jie sukėlė ir laimėjo revoliucija. **Dabar jų algos išmokėtos ir padidytos.** Karvelis les liaudies pinigus, del kunigų naudos, ir tik **del kunigėlių ir dvarininkų ponų naudos** Lietuvos žmonių labai juodos dienos Lietuvoje. Kunigu veikimas Lietuvoj perėjo visus ribus. Kur tik neisi, kur tik akį nepasuksi, vis kunigas. Beviena vieta, kur kunigas mažai tesilaiko tai bažnyčia. Ibėgo ryte, įsitraukė porcija ir vėl bėga į miestelį. Visur kunigo pilna. Visur jie kiša nosį.

"Bažnyčioj, vietoj maldų, keikia kaip izvoščikai, bedieviai! bedieviai!! Na kas gi tie bedieviai, tie bolševikai? Nagi tie, kurie kunigui ranku nelaižo, tai vadinami bedieviai.

"Lietuvoj draugijėlė koki ir kokiu vardu nebutų, ir kokis jos tikslas nebutų, jei jos finansai kunigas kontroliej, tai draugija gera. O jei finansus kontroliuoja sąžiningas žmogus, tai ta draugija vadinama bolševikų ir bedievių. Tamatai, kaip čia žmonės ją pastirsdyti.

"Tai taip yra Lietuvoje po revoliucijos. Kunigai yra kaltininkai nuvertime valdžios. Mat kunigai norėjo, kad Liaudininkai ir Socialdemokratai valdžia, parduotų už ko paskutinę kumelę tais pinigais atmokėtų kunigams riebes algas. Liaudininkai su socialdemokratais taip nedarė. kunigai suorganizavo banditišku budu užgriebė valdžią.

"Tegul tą svietas įsižiuri, kaipo į kraugėrius ir smurtininkus. Dabar les liaudės litus ir varys visokius šmugelius kaip pirmiau varė. Nes kunigai išrinko Antaną į prezidentus, ta karis pirmą kartą gerai padarė, lenkams Vilniu atidavė. Antanas (Smetona) tai didžiausias šmugelninkas gėbas ir didžiausia priešteisybės.

Antanas Smetona, tai toks žmogus, jis tau akį išlups, prisiegs ir kryžių nabučiuos, sakydamas, kad tu su viena akia gimei.

"Nesiųsk man pinigų, mat musų miestely kunigas, pašto viršininkas ir žvalgybininkas padarė koaliciją. Čia ana dieną vieną žmogų suėmė, spardė mušė ir panagius su adata badė. Bet kada kunigu nunešė pinigu, kurius nesenai iš Amerikes buvo gavę, tai tuoj to žmogaus kančios pasibaigė, ir žmogų paleido".

Tai taip raso ne kokis bolševikas, bet tikras lietuvis tėvynainis katalikas kuris taip baisiai pasipiktinęs smurtu valdžią pasiriebusių valdininkų darbais. Iš šio laiške matome kad ten bolševikais vadinami visi tie, kurie tik neaustupti klebono sutonu.

Tai ve prie ko prigyvenę lietuvių dvasiškija. Tai ma žeme kaip jie eina Kristaus pėdomis! Kur pas juos artimo meilė, kur žmogiškumas? Ar gali katalikas lietuvis pasidžiaugti tokiais dvasiškijos darbais? Prie ko vedama Lietuva ir ką pulauksime?

KODEL DR. GRINIUS NEPRIĖMĖ STIPENDIJĄ?

"Lietuvos Žinios" pranešė, kad smurtininkų valdžios premjeras Voldemaras buvo atsilankę ir pasiulė buvusiam Lietuvos prezidentui gerb. Dr. K. Griniui stipendija 600 litų mėnesį, bet p. Grinius dėkavojo ir atsisakė stipendiją priimti. Juk Dr. Grinius jau senas žmogus silpnos sveikatos, nes ir paaukojo Lietuvai bedirbdamas ir jam senatvėje parama yra reikalinga ir jos yra užsitarnavęs, tai kodel jis jos nepriėmė? Aišku kad jis nepriėmė todel, kadangi jis nepripažysta Voldemarą kaipo legalį žmogų toje vietoje esanti, nesant šalies gyventojų išrinktą ir naujinti teise piliečiu sumokėtus pinigus dalyti. Bejėgia ir šiame atvėjuj gerb. Grinius pasirodė, kad jis gerbia Konstitucija ir piliečiu teisias, užlitus savę neparsiduodamas.

NEJAUGI PROTESTAI YRA FARSAS?

Kai kurie musų laikraščiai talpina straipsnius su išvedimais, kad Amerikos lietuvių protestai prieš padarytąjį Lietuvoje smurtesos farsas. Girdi mes savo protestais nieko neatsieksime.

Tai yra klaidingas išsireiškimas. Protestuoti reikia, nes protestais mes apginame Lietuvos Konstituciją, kuri liko sutremta. Taipgi apginame ir piliečių teises, kurias jie šiandieną neturi. Protestais parodome, kad smurtus mes netoleruojame ir juos smerkiame, kas užkerta kelia kitiems taikintis prie panašių smurtų.

Sandaros Nauji Plenai.

(Rašo A. B. Strimaitis.)

Kiekvienas kuopos susirinkimas, kiekvienas Apskričio suvažiavimas, ir kiekvienas Seimas nepraeina, kad nebutų nauji sumanymai: tiesa, tų sumanymų yra tokių, kad negalima musų gyveniman pritaikyti, ir yra tokių, kurie lengvai išpildomi, tik pas mus viena yra bėda, kad tiems sumanymams, bei nutarimams vykinti, neturim gana pasišventusių žmonių.

Dar prieš seimą man teko rašyti "Sandaroje" kiek plačiau apie naujus plenus musų organizacijoj, bet musų nariai ir kuopos pasiskaitę išdėstytų pleną, taip ir laukia, kad kas juos vykintų. Gaila praleisto laiko veltui, paduoti sumanymai patys nesikunijo, tam reikalinga intensyvis darbas.

Tuojaus po seimo, teko man apsilankyti centre ko dar tvirčiau pasikalėti apie naujus plenus, ir tuom laik jau tikrai nusistatėme kaip vykinti ir rejiuje, ir musų pačių sumanymus, buvo nutarta ir pasidalytas darbas.

a) Aš pasižadėjau rengti šusiai visoje organizacijoje koncertus, kaip tik prisiartys koncertų sezonas. Mano pradžia darbo pasirodė po Massachusetts ir Connecticut Valstijas, gan varkiai koncertų maršrutas buvo išpildytas; surengta su viš 25 koncertai, nors reikėjo prisėjo padirbti po ketures valandas vienąą, bet nerasdamas pomanos mano darbui, skaitėjai apsivilęs, buvau priverstas koncertų maršrutą pertraukti. Vakarose, ypatingai musų persigyrusioj savo dideleis darbais i Žmintini Chicagoi, to darbo vykinti negalėjau.

b) Buvo nutarta rengti vakarai su paskaitomis, ir darbą buvo apsiėmęs kuny i centro sekretorius. Kreiausi prie anšvietos komisijos, kad tiektusi pagamti sezonui tinkamą paskaitą, jei butų paskaita pateikta kuopoms su nurodymais kaip tą reikia vykinti, jei ne visos kuopos, tai laugiuma butų surengusios paskaitą vakarėlių, toj sriovie sekretorius nieko nepadiko, ir sunku betikėtis kad paskaitą vakarėlius vykinti. Anšvietos komisija paskaitų neparengė.

c). Seniai sumanytas, i pradžia jau padaryta vykinimo Sandaros Centrui name, ši darbą seimas nutarė kuegreiciausia vesti pirmyn, išrinko tam tikslui komisiją pagamintimui statuto, bet praslinkus keletą mėnesių padavė rezignacijas, nieko nepadarius. Centro suvažiavime, Centro Iždininkas p. A. Ivanoškinė ši reikalą vykint, bet pasirodo kad patys reikalai pirmyn neina.

d). Buvo nutarta pakalbėti padaryti vajų Politinio Iždo, šiuomi darbu turėjo užsiimti Politinio Iždininkas, p. V. Jankauskas, bet... kiek girdėjau buvo paraśytas vienas straipsnis, kuris šaukė prie aukų, ir viskas tuomi užsibaigė.

e). Buvo paduoti plenai rinkimo naujų prenumeratorių, surasti budai kaip galima pasiekti naujus žmones, šis darbas paves tas "Sandaros" administratoriui, p. K. Sidabrui. Kiek tame reikale pasidarbuota, man nėra žinoma.

Gražiai pakalbėti, padaryti pažadus, nesunku lengviausia parašyt straipsnį laikraštinį, ir apačioj pasirašyti pavardę, kad parodžius kitiems kaip man rupi musų reikalai bet be pridėjimo aktyvio darbo niekas nesikunijo, viskas stovi ant vietos, ir stovės patol, pakol nepildysime savo pažadus.

Šitai dabar per naujų metus, Massachusetts ir Connecticut Valstijų Sandariečiai turėjo suvažiavimą, kuriame apgailėstauja kad neapsilankiau, prie to progos, musų Vice-Pirmininkas, Gerbiamas p. K. Jurgeliunas, nepasigailėjęs laiko nei liesų, apsilankė pas mane tuojaus po konferencijai. Bendrai apkalbėjus priėjom prie tos išvados, kad duoti ganėtina tokio darbo musų kuopom koki jos lengvai gali atlikti šitai tie plenai:

1. — Vykinimas konkurso užrašinėjimui "Sandaros", rinkimai prenumeratos, jieškojimui naujų skaitytojų.

Kaip matote dabar musų "Sandara" tapo padidinta septynių spaltų, reikalaujame daugiau bendra darbių, daugiau darbininkų, tokių budu galime duoti daugiau sveikų minčių savo nariams ir skaitytojams, daugiau kultūros. Ret atsiekimui to viso turime gauti daugiau skaitytojų, kad butų galima išlaikyti laikraštį tokioj pagerintoj ir padidintoje formoje.

Taigi trumpame laik nadėsime aukšinį konkursą, tuom tarpu meldžiame kuopų, kad savo pirmose susirinkimuose išrinktų gabiausius organizatorius, prenumeratorius ir bagus. Kuopos gali rinkti daugiau negu po vien konkursanta. Išrinktų konkursantų vardai pavardės ir pilni jų adresai turi buti užsiųsti Centrai, kad butų galima su jais susirašinėti, pasiųsti ekstra jiems "Sandaros" numerių, kritų, i skelbti jų vardus "Sandaroje".

2 — Tai Politinio Iždo pakėlimas. Mes nemanome kreiptis su prašymu antrai savo aukomis papildyti Politinio Iždo, bet prijdeti darbą: rengti visos kuopose "Bazarus". Ši dirva pas mumis dar nėra išnaudota. Jei kuopos stotų intensyvi darban, galėtų daug padaryti. Kiekvienas kuopa lai išrenka po kokia tris poras narių pereiti per visus biznierius parinkti "Bazarui" daiktų; čion labai tinka moterims ir merginoms užsiimti. Kuomet gražiosios lyties yrata ar pilnavę pas bilo biznierius visuomet ką norint išpirsi. Aš žinau, kad neatsieis nors moekos vertė [illegible] nei ketinus, nei bolševikas. Aš žinau kad aš nagelėčiau at[illegible] nėnosi skaisčavę [illegible] nieko nedavęs.

Laike Lietuvių dienos pakonti aukas Raudonam Kryžiui, moteris i merginos daugiausia lai nėjo aukų svetimtaučių restauranuose ir viešbučiuose, ir pas biznierius teip ir musų "Bazarui" galima gauti daiktų ir pas svetimtaučius. Perėjus pas biznierius, galima matyti kaip gražai galima rengti "Bazaras". Tokiam dalykui tai yra butinai reikalinga [illegible] svetainė, galima gauti kad ir pas sveimtaučius, dovana kokie kambariai įrenginimui "Bazaro". Sukinant rato, metimas kauluko, žuvavimas lentučių pardavinėjimas, leistinas "Bazaruose". Jei surinktų daiktų pasirodytų mažai, lai kuopa sumetusi po dolerį gali pirkti smulkių daiktų ir varyti biznį. Bazarai gali buti vakarais per dvi ris dienas, arba ir visą savaitę. Galima pardavinėti žangos bilietus, kad ir po 10 centų tai vis galima surinkti keletą šimtų dolerių kiekvienoje kolionijoje, gerai sumanei garsinant ir vedant visas reikalas.

3. Plenai įkurimui nuosavo namo jau prirengti, pagaminau inkorporavimo projektą ir konstituciją, jas kuopoms padėota svartymui. Centro viršininkai tyveranti ant vietos, p. K. Jurgeliunas, p. Ivas ir p. Paulauskas, kaipo inkorporuotojai jau atsikreipė prie valdžios su prašymu čarterio. Kaip greitai gausime leidimą atidaryti pardavinėjimą akcijų, taip greitai kelbsime vajų namo kurimui.

Jau turime didelę pradžią ir prie geru norų į vora mėnesių galime sukelti mažiausia 25 tukstančius dolerių ir tuojau tais pinigais galime apipirkti jau tinkamą namą bent šimto tukstančių vertės, kuris gali nešti korporacijai nemaža naudą.

Dabar apsistokime ir pavelkime faktams į akis. Kiekvienas iš musų žinom, kad nieko pasaulyje amžino nėra: viskas kas tik yra, keitėsi, tobulinosi; jie satvėrimai kurie nemokėjo ar negalėjo prisitaikinti prie aplinkybių ar prie besivystančios civilizacijos, turėjo žuti.

Jei pažvelgsim į praeities istoriją, pamatysime, kad pakies tvirtos tautos kaip graikija, kuri buvo iškėlusi augštai savo vėliavą Atheneje, žuvo; arba Romos viešpatystė su savo garsiais valdonais Neronu, Cezarais, tik istoriniais faktais paliko. Francijoje Bonapartas Napoleonas, turs manė, kad visas pasaulis turi prieš jį nusilenkti, neprisitaikindamas prie aplinkybių, žuvo, Elba palėjime. Austrija svetimi mažinai sudraskė vien delto, kad ie gyvendami nemokėjo kaip reikia prisitaikinti prie aplinkybių. Teigu norėtum kartoti faktus, tai šimtus tukstančių pavyzdžiu rastumėm, tokių netikių kurinos progresas pasivė nuo kelio nepalikdamas paskui save nei pėdsako. Žodžiu kalbant, kas tori gyventi turi taikintis prie aplinkybių: antraip tresia pavojus išnykimo.

Musų Sandara kaip ir augelis kitų buvusių ir gyvenusių, bei mirusių organizacijų, ginė nebepriestiose: ji jau pergyvenusi udikėlio dienas įstojo pralinėn gyvenimo mokyklon, butinai turi priimti naują metodą gyvenimui ir mokėjimuisi idant galėtų išaugti i tvirtą kuna fiziškai ir protiškai, kad kuoilgiausia galėtų gyventi ir daugiausia naudos suteikti žmonijai, tai yra, musų lietuviams. Jei musų Sandara neprisitaikins prie gyvenimo, tai neužaugusi gali užsikrėsti ožiov, ir nepasiekusi tikslo be laiko žuti; delto pažiurėkime gerai į Sandaros reikalus, o pamatysime, jog permainos, pagerinimai butinai reikalingi.

KAZYS IR DĖDĖ

— Sveikas, dėde, o iš kur taip suvargęs pareini?

— Iš džėlos, vaike...

— Tai už ką, dėde to[illegible] pakliuvęs, turbut na[illegible] minės buvai gerai įtraukę[illegible] tai namu nesuradai ir nu[illegible] vėžė permakyoti?

— Visai ne už girtuok[illegible]lystę. Papaoliau vaike už [illegible]rsumą.

— Kaip tai? Gal norėjai [illegible]tapti lietuviškas Musolins[illegible]kis ir norėjai Ameriko[illegible] valdžią nuversti.

— Prieš valdžią, vaike [illegible] aš dabar niekados niek[illegible] nedarau. Vieną syki buva[illegible] trajinęs pasisporyt, ta[illegible] tiek gavau pylos, kad ne[illegible] ir šiandien atsimenu.

— Tai buvai girtas, ne[illegible] kalėjiman bereikalinga[illegible] nekiša?

— Visai vaike kitas da[illegible]lykas. Štai kaip tas viska[illegible] atsitiko: Mano geras fren[illegible]tas gavo iš krajaus grom[illegible]tą, kurioje duoda padava[illegible]dinimus, kad mes kaip ga[illegible]lime greitai pasidarbuotu[illegible]mėme apsaugojimui nu[illegible] bedievių dabartinę Lietu[illegible]vos valdžią. Toje gromato[illegible]je parašyta įsakymas, ka[illegible]mes gerai susiorganizuotu[illegible]mėme ir paimtumėme vi[illegible]sas čia esančias draugijas [illegible]savo rankas, kad bedievia[illegible]jų vardu negalėtų protes[illegible]tus daryti. Jeigu mes ta[illegible] darbą atliksime, tai mum[illegible] prižadėjo duoti gerą nag[illegible]radą, arba parvažiavus [illegible] Lietuvą gerus darbus. Tuo[illegible] sušaukėme susirinkimą [illegible] Turėjome naminės, kad[illegible]geriau protas veikt ir pra[illegible]dėjo svarstyti, kaip tinka[illegible]miau pamacią suteiku[illegible] Smetonai. Žodis po žodžio[illegible] bekalbėdami ir pasijutom[illegible] linksmi. Aš, kaipo buvęs [illegible] Aleksandro trečio kareivis [illegible] turėdamas drąsos tuoj pa[illegible]sakiau, kad ceremonijų [illegible] su bedieviais daryti nega[illegible]lima ir su jais reikia aosei[illegible]ti taip, kaip Smetona Kau[illegible]. Aš likau išrinktas va[illegible]du, taip kaip Plechovičiu[illegible] Kaune ir susitaisę nučjom[illegible] susirinkimą sugriauti. Lai[illegible]ke minėjo įėjau į salę ir [illegible] priėjęs prie mirmininko pa[illegible]sakiau, kad jis pasitrau[illegible]tu ir leistu kitiems užim[illegible] valdybos vietas. Mums besisporijant, maršalka pa[illegible]šaukė policiją ir kaip be[illegible]matant atsiduriau už grotų.

— Taip ir reikia, dėdė, juk triukšmadarius kitaip suvaldyti negalima. Bet kaip tu likai paleistas?

— Butų nepaleidę, bet kad buvau pusėtinai girtas, tai palaikė už durną ir už[illegible]simokėjęs dešimtinę likau liuosas.

— Ar tu, dėdė, manai tuomi atlikai gerą darbą?

— Šiur, juk ir šventuj[illegible] gyvenimą paskaičius rasi[illegible]ne, kad visi šventieji ka[illegible]daise buvo džėlose ir var[illegible]go.

— Aš turiu pasaky[illegible] kad dėdė nežinai ką dara[illegible]

— Kaip gi aš nežinau[illegible]

— Tai pasakyk, ma[illegible] kaip viskas šiadieną y[illegible] Lietuvoje?

— Viskas vaike tvarko[illegible] Bedieviai sukišti į džėlas [illegible] katalikystei jokio pav[illegible]aus nėra.

— Ar tu, dėdė, nrun[illegible] kad Lietuvos klerikal[illegible] blogais darbais gali sa[illegible]pusėn patraukti tikinčiu[illegible]sius?

— Aš, vaike, nieko b[illegible]o nematau.

— Tame ir dalykas, dė[illegible]dė. Jeigu tu žinotume [illegible]šiandieninę Lietuvos pade[illegible]į, tai tu kitaip kalbėtum [illegible]r darytumei. Juk šiandie[illegible]ną Lietuvoje dedasi ba[illegible]sus dalykai. Aš skaičia[illegible] vieno žmogaus gautą laiš[illegible]tą, kuriame rašo, kad n[illegible] tik ten bereikalingai areš[illegible]tuoja žmones ir juos ba[illegible]ria vargina, bet kad iš [illegible]atėmus pinigus, tai dar s[illegible]adata panages bado. Ta[illegible] kur galima rasti baisesn[illegible] pasielgimą kaip tokis. A[illegible] tokie jų darbai nepriva[illegible]rujudinti visus Ameriko[illegible]lietuvius, kad mes pagelb[illegible]ume Lietuvos žmonėm[illegible] usikratyti tokį terorizm[illegible]

— Tai kodel apie tai n[illegible]ko nerašo Lietuvos gazi[illegible]tos?

— Jos dėde parašyti n[illegible]rali. Šiandieną laikraščiar[illegible]vesta tokia aštri cenzur[illegible]rad pirm negu laikrašti[illegible]lėsi kokį raštą, jį reik[illegible]tuoti perskaityti valdini[illegible]ui ir gauti nuo jo lei[illegible]ną. Juk aišku, kad p[illegible]valdininkų darbus [illegible]leis straipsnių dėti ir [illegible]uomenė nesužinos. Re[illegible]ia, šiandieną Lietuv[illegible]žmonės terorizuojami [illegible]ems burnos užrištos, k[illegible]e negalėtų niekam ap[illegible]avo vargus pasiskusti.

— Jeigu tas tikrai but[illegible]ai ne kaip išeina. Bet v[illegible] aš nenorėčiau tikėt[illegible]

— Nori dėde tikėk n[illegible]e, bet taip yra. Mes ma[illegible]ydami tokiu smurtinink[illegible] darbus nutylėti negalim[illegible] Mes kėlėme ir kelsim[illegible] protestus, kad tokie žiau[illegible]rumai butų suvaldyti [illegible] žmonėms suteikta liuosy[illegible]bė. Mums rupi žmonių re[illegible]kalai ir mes juos stengs[illegible]mės apginti.

— Aš, vaike, ant to nie[illegible]ko atsakyti negaliu, nes turiu pamislyti. Pasimatysime Kazy kitą kartą.

Eksplodavo lokomotyvas.

ROME, N. Y. — Ant New York central geležinkelio netikėtai eksplodavo tavorinio traukinio lokomotyvas. Nelaimėje du žmonės tapo užmušti ir vienas pavojingai sužeistas.

Aguonos Grudas.

Juodojo Internacionalo Smurtas Lietuvoje.

SMURTAS IR DARBININKAI

Ne paslaptis, kad Europoje po karo darbininko padėtis žymiai pablogėjo. Stoka kapitalo pramonėje, iš kitos pusės to pat kapitalo stoka visuomenėje ne davė ir šiandie neduoda galimybės atnaujinti fabrikų ir paleisti jų veikimą pilnu tempu, lygiai visuomenė neturi ganėtinai lėšų tų išdirbinių pirkti. Ir mes matome daugumoje valstybių, kad fabrikai stovi, delto tukstančiai bedarbių. Vienur daugiau, kitur mažiau.

Lietuvoje padėtis dar blogesnė, negu didžiosiose senose valstybėse. Lietuva buvo pasaulinio karo laukas. Daug visako sumaišyta. Fabrikai sustojo. Didieji ukiai, netekę savininkų, skurdo ir nedavė to, ko ramiu laiku duodavo.

Be to Lietuvai, jau dėl žiajam karui pasibaigus, prisiėjo atskirai vesti kovą su savo viduiniais ir išoriniais priešais. Tas taip pat nedavė galimybės naujai respublikai dar keletą metų tvarkytis ir gerinti savo ekonominį gyvenimą.

Todel mes matome, kad darbininkų padėtis, miesto, fabrikų, tiek kaimo, dvarų, yra labai bloga. Mes matome kad darbininkai, alkio prispausti, bėga kitur, bėga Francijon, Brazilijon jieškoti duonos. Ir toki padėtis buvo ligi paskutinių Seimo rinkimų.

To Seimo rinkimų laikotoji demokratinė valdžia pirmiausiai atkreipė domę į tuos, kurie daugiausiai yra nuvargę ir išalkę, atkreipė domės į alkanąjį darbininkus, į bedarbius. Įstatymo keliu per seimą asignavo tam tikras sumas viešiesiems darbams, kurie buvo miestų savivaldybėse žinoje. Seimas pataisė fabrikų kasų įstatymą darbininkų naudai. Darbininkams davė galimybės tverti savas organizacijas, kaip yra visame pasaulyje, neišskiriant ir Amerikos.

Darbininkai iškarto pajuto, kad naujoji valdžia kiek galėdama atkreipė jų sunkią padėtį ir suteikė butimiausį butent duonos kąsnį ir leido patiems organizuotis. Darbininkai pamatė, kad demokratinė valdžia, vieton Brazilijos, kazumo ir net šautuvo kulkos kaip buvo prie klerikalų valdžios 1925 m. prie Rėtušės Kaune davė maisto.

Bet ir Lietuvoje, kaip visur, atsirado darbininkų priešų, darbininkų išdavikų. Ir stebėtina, kad tie priešai, tie išdavikai buvo organizacijų, kurios sakėsi darbininkų globėjos darbninkų reikalus ginančios. Tos organiazcijos yra **katalikiškoji darbo Federacija ir bolševikai.**

Kuomet pradėjo Lietuvos darbininkai organizuotis į savas organizacijas, profesines sąjungas; kuomet tos profesinės sąjungos atsistojo ant valstybinio pamato ir pasisakė eisiančios su soc. demokratija. Va kaip jautėsi klerikalai prie savo valdžios ir kaip jie pasijuto prie demokratinės valdžios.

Matomai Lietuvos klerikalai ir visos jų organizacijos įsaivaizdino, kad Lietuva tai jie. Kad Lietuvos nepriklausomybę reikalinga tik jų asmeniškam biznui. Jeigu jie to biznio negauna tai ir nepriklausomos Lietuvos nereikia.

Taip kalbėjo ir rašė savo laiku pral. Dambrauskas, taip sako ir šiandie ne vienas klerikalas.

Amerikos lietuviai gerai žino ir supranta, kas dedasi Meksikoje.

Klerikalai norėjo padaryti Lietuvą tokią, kokią buvo padarę Meksiką. Suimti visus turtus į savo rankas ir viešpatauti.

Demokratinė valdžia pasakė, kad išnaudojimo Lietuvoje, nors jį darytų ir kunigai, buti negali. Tais turtais ir gerybėmis, kurie yra Lietuvoje, negali naudotis maža saujale asmenų, nors ir kunigai jie butų, **bet Lietuva turi priklausyti Lietuvai, t. y., visos jos turtai ir gerybės turi buti viso krašto.**

Dabar gerbiamieji, suprasime, kad klerikalai turėjo pirmiausiai rupėtis Romos vatikanas, kuris yra ištikimi vergai juodojo Romos internacionalo, kuriam tėvynė ir nepriklausomybė rupi tiek, kiek ji reikalinga jų pirmiens tikslam pasiekti; negalėjo ramėdėti, nekėsti triukšmadarios valdžią, vėliau nedaryti smurto.

Taigi visai ne tos priežastys buvo smurtą daryti, kurias nurodo patys smurtininkai — valdžia vedė kraštą į bolševizmą, Rusijos sutartis, Lenkų mokyklos. Tos "priežastys" yra tik figos lapelis.

Tikros smurto priežastys yra **klerikalų noras atgauti tas privilegijas, gerybes, kurias jie turėjo anksčiau. Išsigelbėti nuo galutino susibankrutijimo, valinių partijų ateitininkų ir kitų organizacijų. Atgauti kunigams algas ir šiltas, gerai apmokamas vietelies. Išsisukti klerikalų ministeriams ir aukštiesiems valdininkams nuo teismo ir valdžiomo.**

Prie viso to prisidėjo dar ir politiniai dalykai, Lenkijos interesai. Šiandien reikalas paskaitis, viso pasaulio spauda, neišskiriant "New York Times", sako, kad klerikalai tarėsi su Pilsudskiu ir Vatikano atstovais tikslu sudaryti vienokią ar kitokią uniją. Juk faktas kad Anglija labai didelę įtaką darė į valdžią, kad padarytų sutarties su Rusija. Ji puikiai matė, kad toji sutartis išardo jos. Anglijos, nora ir planus žut but sutaikint Lietuvą su Lenkija. Ir faktas, kad klerikalai Anglijai pasidavė. Seime jie balsavo prieš sutartį.

Tame pat "New York Times" ir kitur mes randame, kad smurtas buvo daromas su Pilsudskio žinia ir net jo planu. Padarius smurtą buvo laukta pasipriešinimo. Įvykus pasipriešinimui butų kilusi suirutė. Tuomet pan Pilsudski pasiremdamas tuomi kad Lietuva su Lenkija neturi ryšių, kad tuo budu Lenkai Lietuvoje yra dar Lenkijos piliečiai, butų atėjęs į Lietuvą "padaryti" tvarką ir "apginti" savo piliečių interesus.

Atėjus Pilsudskiui "daryti" tvarką ir Rusijos sutartis butų atpuolusi.

Kuomet pasipriešinimo nebuvo, nebuvo tuo tarpu "teisėtos" progos Pilsudskiui ateiti.

Delto ir sutartį su Rusija reikėjo patvirtinti.

Dabar smurtininkai jieškos naujos progos suteikti galimybė ateit Pilsudskiui į Lietuvą. Tokią progą suradus smurtininkai atsieks savo tikslo — **suvieynti katalikišką Lietuvą su katalikiška Lenkija.**

Ir keistas apsireiškimas Katalikiškoji darbo fe, nes aktyviai dalyvovo smurte tiek bolševikai netiesiogiai, nes buvo smurtininkams pamatu, prisidėjo prie smurto įvykinimo.

Smurto "valdžia" su dvarininkų ir fabrikantų užtarėjais Smetona ir Voldemaru jau pasirodė kas jie yra. Pirmas jų žingsnis buvo išardyti darbininkų organizacijas, išplėšti jų dar skromnas kasas.

Katalikiškoji darbo fe džiaugiasi padariusi, arba prisidėjusi padaryti, judos darbą ir aktyviai dalyvauja smurto "valdžioje".

Kaip bolševikai Lietuvo jaučiasi ir kaip jie nusistatys žinių neturiu.

Amerikoj lietuviai bolševikai pamatė savo klaidas ir šiandie reviduoja savo nusistatymą. Neaiškiai, da labai atsargiai, bet jau pasako, kad demokratinė valdžia buvo gera ir darbininkams. Jeigu jie bus ir toliau logiški ir šiek tiek išmintingi turės pasakyti kad gana vesti ardymo darbą tiek darbininkuose tiek visuomenėje. Kad jeigu šiandien diktatorišką smurtininkų valdžia yra negera, nes gali patenkinti vien tik mažą visuomenės dalį, lygiai taip pat ir bolševikų diktatura nebutų visiem gera. Aš manau kad ir bolševikai tiki, kad smurto "valdžia" negali ilgai išsilaikyt. Ji griuna. Tap pat jie turi suprasti kad ir bolševikų diktatura butų dar trumpesnė.

Smurto perversmas Lietuvoje yra didelis smugis demokratijai, yra didelis smugis tos demokratijos daliai — darbininkams.

Aš tikiu, kad Amerikos lietuvių visuomenė, kur daugumoje yra darbininkai ir smulkūs ukininkai, įvertins susidariusią padėtį Lietuvoje ir tinkamai reaguos.

Smetona yra žinomas vyras, kurs neturi savos nuomonės ir pasidouda svetimų įtakai. Pamenu 1919 metais jam esant laikinu prezidentu buvo dideliausia bėda kad visoki pašaliniai daugiausiai dvarininkai įvairių tautų per jo žmoną darė dideliausią įtaką ir todel suidėjo apie jį, Smetoną nuomonė, kad tai yra ne vyras, o šlapia višta.

Šiandie tas kartuojasi.

Taigi džiaugkitės smurtininkų žygiais, ponai smurto šalininkai ir smurtininkų agentai. Kartu žinokite, kad tas viskas įrašoma smurtininkų sąskaiton

M. SLEŽEVIČIUS IŠVAŽIAVO VOKIETIJON

Lietavos laikraščiai praneša, kad buvęs ministeris pirm. ir užs. reik. ministeris p. M. Sleževičius ir buvęs vidaus reikalų min. p V. Požėla išvažiavo Vokietijon.

STAMBI BAUSMĖ.

Vilniaus Apygardos Teismas nubaudė trimis mėnesiais kalėjimo "Vilniaus Aido" redaktorę Marija Žukauskaitę už kronikos žinutės antraštę "Varnas varnui akies nekirs". Antrastėje įžiurėta teismo įžeidimas.

BIJO JOKŲ

Atėjo iš Lietuvos juoku laikarštukas "Spaktyva", kuris rodosi daro švelnias pastabas satyroje, bet cenzuro išbraukytas. Vadinasi, šiandieną Lietuvoje net ir juoktis draudžiama.

Priežastis.

Teisėjas. — "Tamstą apkaltina už keikimą gatvėj. Ką į tai pasakysit?"

Valkata: "Aš nekaitas p. teisėjau, kad Tamsta nesiulėt man savo buto, kad galėčiau ten ik valios išsikeikti."

Graudi paskaita.

— Beskaitant man paskaita visos klausytojos verkė.

— O apie ką skaitei?

— Apie kriena. Rodžiau praktiniai, kaip reikia svogunus lupti ir krienus trinti.

Tikrai laimingi.

Matai šią porą? Jiedu jau 10 metų kai vedę ir vienas kitam pikto žodžio nepratarė.

— Tikrai stebėtina!

— Nieko stebėtino — jie abu nebyliai.

Nepavyko.

Kartą kalėdojant kunigui, varginga moteriškė, neturėdama ką duoti kalėdos, įsakė savo 5 metų berniukui, kai ateis kunigas, sakyti, kad mamos nėra, o pati po pečka palindo. Kai vaikutis kunigui sumelavo, kunigas spėjęs vis dėlto motinos kojas pastebėti, piktai patarė vaikui:

— Kai mama pareis, pasakyk, kad kitąsyk eidama kojų namie nepaliktų!

Palaikymui puikių plaukų [illegible]

Sandaros Kalendorius

DIDELIO FORMATO IR TURININGAS RAŠTAIS ŠIAIS METAIS SANDAROS KALENDORIUS YRA JO ĮTALPA MAŽ DAUG YRA SEKANTI:

Kurių užsakymai yra prisiųsti, administracija tiems jau išsiuntė

1. Kalendorinė dalis.

2. Beletristikos skyrius "Tėvynė ar širdis?" — Vaizdas iš kovų lietuvių su lenkais senovėje ir vaizdens — Tarp sprogstančių rožių."

3. Poezijos skyrius. Naujos, originalės eilės, dar niekeno nematytos.

4. Satyra eilėmis. Čia telpa įvairios juokų originalės eilės, kurios kiekvieną paiinksmins.

Čia yra kelios OKUS POKUS'O juokingos eilės. Taipgi telpa "Meilės Kalendorius", kur senbernis negali sau pačią išsirinkti.

5. "Ne visi spangi" sceniškas juokingas veikaliukas. Jis perstato, jog nevisada senberniai gali ženočius apgaudinėti.

6. "Senovės lietuvių tikėjimas" tai puikus straipsnis su senovės lietuvių Dievų paveikslais.

7. Straipsnis "Gyvenimo Ruožai", Strimaičio.

8. Moksliškas straipsnis iš Biologijos.

9. Straipsnis "Musų Žemė".

10. Įvairios informacijos apie Lietuvą.

11. Sandaros skyrius, kuriame telpa kai kurių Sandariečių ir Centro Valdybos narių paveiksiai.

12. Sutrauka svarbiųjų įvykių Amerikos lietuvių tarpe 1926 metais.

13. Biznierių skelbimai.

Turime pastebėti, kad šiais metais Kalendorius Redakcijos pastangomis, su beturiančiu pageidba, liko sutvarkytas vien tik iš naujausių originalių rastų. Jokie rašytos nėra iš niekur perspausdinti. Tokiu budu kalendorius nebus koki imitacija, bet **tai naujas originalis kurinys**, kuris skaitytojams suteiks daug naujų žinių ir gerų pasiskaitymų.

SANDARIEČIAI, PASISKUBINKITE JĮ UŽSISAKYTI IR SAVO GIMINĖMS Į LIETUVĄ PASIŲSKITE!

Lietuviai Amerikoje

HARTFORD, CONN.

Sausio 9 d. vietos Sandaros 16 kp. turėjo savo mėnesinį susirinkimą. Atsilankė apsčiai narių. Iš svarbesnių žinių, tai nariai su atydą išklausė raportą iš delegatų buvusių antrojo aoskaičio suvažiavimo. Visi nariai užgyrė suvažiavimo akciją dėlei organizavimo lietuvių amerikonų klubų, namo pirkimo reikalu (centro) ir dėlei apsireiškusių musų (liberalų) tarpe fašistinės dvasios. Pirmuoju klausimu, butent steigimu lietuvių amerikonų klubų kalbėta šiaip: butų geriausia, kad sandariečiai tvertų tokius klubus ir, sako, geriausia but kad susineštų iš pradžių su amerikonais republikonais ar jie negalėtų lietuviams pagelbėti suteikimu salės (kambario mitingams), pamokinimui išsėmimui pilietiškų popierų ir kitokių reikalingų žinių. Pasimokinimui savo kalboje rašto, skaitymo ir kitų dalykų, sandariečiai galėtų pasirupinti patys. Taigi lauksim, ką kuopos valdyba galės nuveikti šiuose reikaluose.

Delei namo pirkimo, tai kuopa lauks daugiau žinių iš centro, o paskui jau pradės darbuotis. Užgyrė apskričio suvažiavimo nutarimą, kad persergėti tuos sandariečius kurie eina į dešiniąją bolševikją, t. y. į fašizmą, nes fašizmas, kad jis ir tautiškas, bet niekuo nesiskiria nuo bolševikų darbų. Klerikalizmas ir liberalizmas (pastarasis "musiškis", nieko bendra neturintis su kitų šalių liberalais) nors jis save ir šaukia tautiškais, patriotiškais obalsiais, bet yra veidmainingas ir apgaulingas. Vientik sandariečiai, kurie nesibijo savo vardo ir darbų yra grynais tautininkais ir patriotais. O Lietuvoje tikraisiais patriotais ir tautininkais yra valstiečiai ir liaudininkai, bet niekas kitas. Taip išsireiškė kuopos nariai.

Toliau nariai nutarė surengti vakarienę ir jau pačėmė vietą ant Vasario 28 dienos (pirmadienio), tai yra prieš-užgavėninį vakarą. Vakrienė įvyks Labor Lyceum svetainėje, 29 Lawrence gatvė. Po vakarienei įvyks tautiški ir amerikoniški šokiai. Laike vakrienės narių ir svečių prakalbos, išpudžiai, dainos, muzika. Taigi, visi nariai kviečia hardfordiečius lietuvius savo viešoje vakrienėje dalyvauti ir taipgi labai gražiai prašo ir iš apielinkių suvažiuoti.

Toliau dar nariai nutarė ateinančioje vasaroje, birželio mėnesyje surengti piknika ir įgaliojo kuopą paimti vieta.

Taip kaip šioje pačioje dienoje buvo SLA. 124 kp susirinkimas, ir daugybė narių Susivenijime priklauso, tai susirinkimą turėjo pabaigti greičiau neapsvarsčius kitų reikalingų dalykų, butent liko neapkalbėta surengimas apvaikščiojimo Vasario 16 dienos ir kiti reikalai.

Kažin ar musų miesto lietuviams rupi Lietuva ir jos nepriklausomybė, kad apie Vas. 16-tąją nieko nesigirdi? O jau vertėtų visoms draugijoms nežiurint politinių ar kitokių nusistatymų rengtis apvaikščioti surengiant viešas prakalbas. Sandaros kuopai daugiausia dirbant politikos ir kulturos dirvoje yra perdaug darbų ir visus musų tautiškus reikalsu neapspėja apdirbti. Turėtų kitos draugijos, kurios jau ir "turtingesnėms" ir "galingesnėms" vadinas, apie tai pasirupinti. Čia yra draugijų sąrysis, gal jis apsiimtų Vas. 16 d. reikalu? Atsilieptkite pakol dar nevėlu.

Navys.

P. S. Iki šiol čia nebuvo stoties, kurioje but galima persipirkti atskirais numeriais "Sandara" ir kiti musų laikraščiai. Dabar biznierius J. Sekys savo krautuvėje ir agenturoje atidarė laikraščių pardavinėjimo stotį ir nas ji galite persipirkti netik "Sandarą", bet ir kitus laikraščius, dargi mačiau yra ir iš Lietuvos: "Lietuvos Žinios", "Lietuvos Ukininkas" ir iš Vilniaus "Kelias" ir "Vilniaus Aidas". Skaitykite ir įdomaukite visi musų laikraščiais ir jų raštais!

PHILADELPHIA, PA.

Atsitikus netikėtam perversmui Lietuvoj iš gruodžio 17 d., pereitų metų, philadelphiečiai Lietuviai pajuto nemažesnį perversmo smugį, už kitas Lietuvių kolonijas. Vieni kelia protestus, kuomet kiti siunčia "širdingiausius" pasveikinimus už nuvertimą "bedievių" valdžios Lietuvoje.

Ir taip, "Philadelphijos Lietuvių Draugijų Taryba" gruodžio 23 d., 1926, buvo sušaukus speciali susirinkimą aptarti paskutinių įvykių Lietuvoje reikalą ir, pėrimtų apkalbėjimų, prieita išnešti protesto rezoliuciją priešais Lietuvos grobikų nelemtus darbus. Rezoliucija buvo jau paskelbta Amerikos lietuvių spaudoje. Sąjausmo išreiskimas Prezidentui Dr. K. Griniui pasiųsta kabeliu per Western Union sekančio turinio:

"Gerb. Prezidentui Dr. Kazimiui Griniui, Kaunas, Lietuva. Siunčiame savo širdingiausius pasveikinimus jusų 60 metų sukaktuvių. Teiksitės primti užuojautą ir kartu smerkimą uzurpatų, kurie mažumoje budami smurto budu, neatižvelgdami į demokratybės principus, sugriovė žmonių išrinktą valdžią. Fašistu-uzurpatų oficiozai neapripažystame. Philadelphijos Draugijų Taryba. Pirm. Dr. E. G. Klimas".

Sausio 2 d., šių metų, 125 kp., SLA., laikytame savo metiniame susirinkime, aptarus kuopos reikalus, išnešė taipgi protesto rezoliuciją, kurią Spaudos Komisija pateiks spaudoje.

Sausio 2 d., šių metų, 135 kp., SLA., laikytame savo metiniame susirinkime, aptarus kuopos reikalus, išnešė taipgi protesto rezoliuciją, kurią Spaudos Komisija pateiks spaudoje.

South Philadelphijos Lietuvių Draugijų Susivenijimas.

Iš pagirtiniausių darbų, kuriuos philadelphiečiai atiko pereitas metais, tai sujungimas Lietuvių Draugijų į vieną. Užintereruoti draugijų asmenis, kuriems rupėjo sulaikyti Lietuvių silpnėjimą, dirbo per ilgą laiką tam tikslui. Iš karto, tiesa, buvo atrasta daug opozicijos, bet ilgainiui, opozicionieriai permatė tą pati pavojų nykimą ir silpnėjima Lietuvių kaip ir tie, kurie už susivienijimą stovėjo, ir pagaliu turėjo pasiduoti. Dabar su Naujais Metais draugijos susihejo ir pačmė savo rankosna Lietuvių Tautišką Svetainę, 928 E. Moyamensing Avenue, kaipo busimą šios dalies miesto Lietuvių tvirtovę. Prie šios svetainės Lietuvių narių dabar skaitoma su virš 1000; kurie mane apmokėti svetainės skolas ir draugija kapitalo dar turės apie $50,000. Didelės pagarbos verti visi tie žmonės ir darbuotojai, kurie paveikė ta darbą atlikti. Taip atsitikus, galima manyti, kad vietos Lietuviai sustiprino savę mažiausiai ant vieno-ketvirtdalio šimto metų. Svei kas ir labai geras pavizdys kitom Lietuvių kolionijom pasekti Philadelphiečius.

Pirmos Liet. Statymo ir Paskolos B-vės Metinis Susirinkimas 1927 m.

Sausio 3 d., 1927 m., atsibuvo metinis susirinkimas virsminkų Naujiems Metams. St B-vė yra ismokinusi taupinimo įstaiga ir nors sau Lietuviai Amerikoje kitos neturi. Jinai turi kapitalo siekiantį $1,000,000. Tai jau galinga Lietuvių piniginė organizacija. Kadangi prie tokios taupinimo draugijos reikalinga ne mažai visokių viršininkų, tai jau artinanties nominacijoms jon skverbiasi visi kas tiktai ir kaip tiktai gali. Nes, tiesa, čia ir yra prie ko skverbtis, nes tuli jos viršininkai kaip rašvedys ir "solicitorius" gauna pusėtinai riebias algas apmokėti. Nėra todel, padyvo, kad už tokias vietas kandidatai veda prieš rinkimus kuoaštriausią kova nelyginant kaip kad politiškos partijos Amerikoje renkant prezidentus Suv. Valstijų.

Tiktai bėda, kad tie rinkimai priveda šėrininkus prie tokių ekstazų, jogei junku atskirti šią rinkimų vietą nuo paprastu ermydėjų. Nepratusiam žmogui labai navatna darosi žiurint į tokį dalykų padėlimą. Matote kaip visur, taip ir čia, prie B-vės priklauso visokiu pažvalgų ir plauko žmonės ir kiekvienas "atranda" kitą netinkamu B-vės reikalus vesti. Čia maišoma ir religiški ir politiškai nusistatę žmonės, kurie norėtu pravesti savo kandidatus į viršininkus kaip daroma Lietuvoj. Nors, tiesa, aiškiai tie dalykai neišveliama i viršų bet nuošalai žiurint taip yra. Vot nuo čia ir prasideda nepasitikėjimas vienų kitiems ir iš to susikuria ažtri labai kova. O tas, redos, nereiktu daryti, jei norima, kad B-vė augtų ir stiprėtų. Bizniui vesti reikalinga parinkti tiktai tokio žmonės, kurie turi biznio pažvalgas, bet ne partiiniai ar religiškai nusistačiusius. Taip einant dalykams toliau, B-vei atnešti gali labai nepagcidaujamą žalu, ko dabar ir patys šėrininkai nenumato.

Lietuvių Tautiškos Parapijos Darbuotė

Ši parapija vos metai su virš kaip susitvėrė, bet darbuose pralenkė tas, kurios desėtkus metų jau gyvuoja. Bažnyčia nors nėra didelė bet graži ir išpuošta. Parapijonų kas syk dauginas ir jau kalbama apie įsigyjimą didesnės šventenyčios. Įsigyjo jau nuosavas kapines, papirkdami 15 akrų žemės. Vieta nelabai atoki nuo miesto ir labai graži. Vasaros šiltus laikus praleisti, parapijonys darbuojas itaisyti išvažiavimams puikią, ant tos žemės, svetainę. Štai ką reiškia išvedimas žmonių "iš kantų nevalos". Tartei nesuprantama, kodel nauji parapijonys apie savo darbus nepranesa lietuvių spaudon? Jog tokie darbai yra bendri, prakilnus ir jie reikalinga butų viešai skelbti.

Muzikalės Svetainės Metinis Bankietas

Ši B-vė įpratė jau kaitinti metai tarei Naujų Metų savo pokylius. Neapsiriedo jinai ir šios met. Dienoje Sausio 1 mo turėjo parkilnų bankietą su šokais, kurin suraukė parinktiniausio typo žmones, skaičiuje apie 400. Tai buvo pasismaginimo pokilis. Laike skanių valgių turėjo ir programėlį, susidedantį daugiausiai iš muzikės. Paskui sekė įvairios trumpos kalbos. Ilgesnę kalbą laikė Dr. Klimas apie paskutinį Lietuvoje perversmą. Ant galo sekė šokiai ir taip visi pasitenkine, linkėdami kiekvienas kitam sulaukus Naujų Metų, išsiskirstė savo sau. Senu metu, gruodžio 31 d. South Philadelphijos Lietuvių Susivienijusios Draugijos taipogi turėjo savo "vestuvių" bankietą ir šokius žmonių kuo labai daug ir viskas nuo l. ė. buomnikiausiai.

Lietuvių Daugel Miršta.

Paskutiniais laikais Philadelphijoj mire nemaž Lietuvių. Tiktai stebėtina, kad visi beveik mirė ne namuose, miriomi ir pusamžiai vyrai. Daugiausiai bėdaiko į kapus nuvarė nuo darbo tai šių dienų "skanioji gužutė". Ir kodel nenuvarys, nes ją platina "pardavėjai"; ją gamina lietuviškos "namos", "mamutės" "kaimutės", "pačiu kės"; jos pilna stubose, cuimuose, sklepuose — visur: kaip čia nuo jos gali atsikratyt, pasislėpti, pasiravoti, nes niekur vietos nėra. Taip neturėdami musų žmonės kur pasidėti geria einant darban, geria parėjus, geria gulant geria keliant darban: geria išvien ir visados pakol, bedaiko nueina i karstą. Pasibaisėtina padėtis.

Visur Dalyvavęs.

CHICAGO, ILL.

"Troika" naudoja savo partiniam bizniui SLA. vardą net neatsiklausus kuopos.--Dviem nariam atėmė balsą šešiems mėnesiams.

Gal nė jokioj SLA. kuopoj ADP. politikieriai nėra taip atkakluš, kaip 139 kp. Praeitam susirinkime jie užsispyrė pridengti SLA. vardu savo partinį jomarką, kuriame jie buvo pilnai prisirengę prakeikti buvusią Lietuvos demokratinę valdžią. Bet fašistai sugadino jiem visą biznį, nuversdami tą valdžią pirma, negu jei spėjo ją prakeikti. Tai buvo skaudus smugis dolerių žvėjotojam. Susirinkę, nabagai, "Aušros" knygyne svarstė, svarstė ir nė kaip nesugalvojo, ką dabar jie turės daryti? Palikta komisijos nuožiurai. Už kelių dienų "Vilnies" "činovničestvo" jiem patarė, kad dabar jau reikia rengti mitingus ne prakeikimui Lietuves žmonių rinktos valdžios, bet protestam prieš jos nuvertimą. Čia nušvito jų akys ir greitai permainę kaukes, griebėsi darbo.

Sausio 5 d. jie surengė mitingą vardu visų savo gyvų ir negyvų organizacijų, kuriu tarpan įsimaišė ir SLA. 139 kp. vardą, visai neatsiklause kuopos, ar ji su tuo sutiks, ar ne? Pasakykit gerbiamieji SLA. nariai, kam teko matyti kur [illegible] ką nauduną? Ką meadytų ADP. demagogai, jei kokio nors pašalinė draugija ar klubas panaudotų kurios nors ADP. ar ALD. LD. kuopos vardą kad ir protestui prieš fašistus, visai neatsiklausę jų. Nugi jų gerklės supkišotų nuo riksmo.

Šitą "didvyriška" darbą, matomai, atliko vienas p. Šarkiunas, nei kaip pasirodė, nepasitarę su kitais savo kamarotais. Metiniam susirinkime, laikytam sausio 5 d., ADP., "didvyriai" nedrįso nė prisiminti, kad 139 kp. vardu jie buvo surenge mitingą. Tik tada kp. apie tai sužinojo, kada kp. pirm. Petronis buvo tiesiai paklaustas, kas įgaliojo ADP. politikierius naudoti 139 kp. vardą, visai jos neatsiklausus?

Petronis, mikčiodamas, teisinosi, kad jis nieko nežinas O jeiga, girdi ir buvo kp. vardas panaudotas tame mitinge, tai jis nieko blogo tame nematąs, nes net ir pats Vitaitis prieš tai protestuojąs. Čia jam buvo nurodyta, kad ADP. dviveidžiai negali lygintis Vitaičiui. Vitaitis yra tikras demokratas, kuris visokį smurtą lygiai smerkia. O adepiečiai ne tik kad nepasmerkia bolševikų smurto, bet dar vergiškai klaupia prieš pačius smurtininkus. Taigi šitokių žmonių protestai yra tik pasityčiojimu iš paties žmogiškumo. Jiem tinka ne protestuoti, bet džiaugtis kad jau jų keikiamoji valdžia nuversta.

Buvo skaitytas Pildomosios Tarybos kp. valdybai laiškas, kuriomi isakoma, kad ADP. politikieriai liautusi naudoję kp. vardą savo politiniem jomarkam rengti, nes iš to kyla vardai ir demoralizacija visų SLA. reikalų. Tai jau antras iš eilės tokis laiškas. Kaip kp. valdyba klausys P. T. įsakymų — [illegible] rodys.

Perskaičius minėtą laiską, Petronis paklause, ką ką turi pasakyti. Visi tylė. As žemiau pasirašęs, pradėjau nurodinėti, kad kp. valdyba butinai turi laikytis P. T. įsakymų, nes šitoki anarchija, koki čia iki šiol viešpatvo, prie nieko gero neprives. Niekados čia nebus pakenčiama, kad viena grupe susimokinusi ir užsispyrusių narių naudos šios kp. ir visos SLA. gerą vardą savo grynai partiniem reikalam. Antras kalba p. Šarkiunas. Jis asmeniškai pradėjo pulti manę, kad aš nesąs darbininkas, o Buržujus, kuris laikosi tautininkų fašistinės politikos, ir kaipo tokis priešinąs visam, kas tik čia yra darbininkiška ir tt. Kiti adepiečiai irgi panašiai kalba.

Į tokius kaltinimus man prisėjo atsakyti, kad aš esu tokis pat darbinikas, kaip ir kiekvienas rankpelnis ir man darbo žmonių reikalai stovi taip pat arti širdies, kaip ir kiekvienam sąžiningam ir nuoširdžiam žmogui. Ir as kovoju ne prieš darbininkus ir jų reikalus o tik prieš tuos politikierius, kurie prisidengę darbininkų reikalų gynimu gina tik savo asmeninį kišenių — prieš tokius politinius žulikus aš kovojau ir kovosiu. Čia p. Šarkiunui pasidarė labai karšta ir jis pradėjo rėkti, kad aš "žulikus" atšaukčiau, o jei ne, tai jis skundą duosiąs. O Ražanskas, kad jis sudegtų, dar šukteėio: "šiur, jie žulikai." Ak, Jezutėliau Nazaranskasis! "Troika" ir dalis jos mašinos pradėjo ant sienų kabytis. Iš po Petronio plaktuko net ugnis pylėsi— tikra pekla užvirė.

Kiek nurimus, duodama įnešimas, kad Švitrai ir Ražanskui butų atimta balsas šešiem [illegible] Prieš balsavimo [illegible] A. Narbutas ir pareiškė, kad čia niekas diesiai ž[illegible] kais nebuvo įvardinta [illegible] niekam iš susirinkusių tai nebuvo taikoma. Teo[illegible] pozicija šį balsavimą [illegible] ruos ir nė už, nė prieš visai nebalsuos. Petronis [illegible] pat pripažino, jog tas tė[illegible] sa kad niekam iš susirinkusių nebuvo taikoma. Bet girdi, už "koliojimasi" visti[illegible] tiek reikia juos nubausti. Balsuojama. Iš 45 susirinkime dalyvavusių narių, Petronis su savo pagelbininku suskaito tik 16 iškilusių rankų. Vadinasi, net nevisa "troikos" mašina balsavo. O betgi Petronis pareiškė, kad "nubaustieji" jau nebeturi balso.

"Nubaustieji" nutarė kreiptis prie Pildomosios Tarybos, kad ji ispręstų šio balsavimo teisingumą.

Kaipo metinaim susirinkime valdyba davė iš savo darbuotės raportus. Visi raportai buvo labai skysti. Jie rodė, kad raportuojantys žmonės ne del SLA. labo praeitą metą dirbo. Ne dirbs jie ir šį metą.

Julius Švitra

Nepasisekė

Vagis nuejo daržan agurkų vogti. Prisiminęs dešimt Dievo įsakymų imp po vieną agurką ir skaitė: pirmas, antras, trečias, ketvirtas, penktas, šeštas nevok ir septinto neima. Taip prisidėjo pilną maišą. Ukinikas tai pastebėjęs sučiupo vagį ir tvodamas pešona mietu sako: pirmas, antras, trečias, ketvirtas penktas neužmušk ir penkto nemuša ir tt.

Pavargo

— Oi kaip nuvargau!

— Ką tik iš lovos išlipai ir taip greit nuvargai?

— O per visą naktį sapne šiena pioviau ir akmenis skaldžiau.

AR TIESA KAP KELIOLIKA METŲ ATGAL KAVA BUDAVO DAUG SKANESNĖ?

ABAI tankiai girdisi sakant, jog "šių dienų Kava nėra tokia skani kaip seniau buvo". O vienok kavos išdirbėjai dabar yra daug atsargesni negu kada buvo ir daug pažangesni. Aišku, jog negali buti kavos skaltė. Čia yra kas kita. Negali buti vien vaidentuvė. Tada tamsta prisimeni: Kaip ilgų metų praeity, senuose namuose sald note ir baltinote seno kava su Pasaldyta Kondensuotu Pienu. Tas apsistok ir pamąstyk apie tėlę. Kaip tik ten ir buvo paslaptis senu laiku kavos — gerumo. Pasaldyta staiga vėl grįžo vartoti Pasaldyto Kondensuota Pieno į kavą — vitoje smetonos ir cukro. Ne vien delto, bet Pasaldytas Kondensuotas vienas pusiau pigesnis negu smetona ir cukrus. Bet delto [illegible] kavos puodeli padaro daug, daug geresnių. Jeigu tikros kavos [illegible] vanas tamstai daug reiškia, tai pradėk dabar vartoti Borden's Pasaldyto Kondensuota Pieno į kavą.

Taupykite Leibelius Del Brangių Dovanų.

Kiekvienas Borden Leibelis kaip atvaizduota turi didelę premijų vertę. Atlankykite artimiausią premijų krautuvę ir pažiurėkit kaip lengva gauti sidabrinių daiktų, lėkšėnų, laikrodžių ir daugelį puikiausių dalykų DYKAI tik su Borden leibeliais nuo šios rūšies Pasaldyto Kondensuoto Pieno. Pradėk taupyti leibelius šiandien. Tamsta džiaugsies. Jei patogiau, reikalauk DYKAI iliustruoto katalogo, kuriame randasi daug premijų.

MUSŲ PREMIJŲ KRAUTUVĖS RANDASI:
89 Friend St. arti Haymarket Square

KITOS PREMIJŲ KRAUTUVĖS:

FALL RIVER, MASS	BRIDGEPORT, CT.	PROVIDENCE, R. I.
14—3rd Street arti Bedford St.	105 Congress Street arti Main St.	49 Aborn Street arti Washington St.

Įsigyk šią stebėtiną knygą:

"Milk—and its using in cooking", parašė Mrs. Bently. Tai be abejonės puikiausi knygutė apie pieną ir jo vartojimą namuose. Tik atsiųsk savo vardą, adresą ir kartu pašto ženklelį už 10c, apmokėjimui pokavimo, persiuntimo ir tt.

THE BORDEN COMPANY, BORDEN BLDG, NEW YORK, N. Y.

MISNUMBERED IN ORIGINAL

Moteru Skyrius

PAREIKALME VILNIAUS NAŠLAIČIUS

Daug karių mums teko girdėti musų broliu Vilniaus lietuvių atsišaukimus karšta prašo musų jaunimas auklėjantis nasrinėjus. Tie atsišaukimai reikalauja pažiūrėti kiekviena tėvo bei motinos širdis kiekvienas gal jausti tą, kaip ir kokis likimas patinka jo sunų ar dukterį, jeigu pasiliktų nelaimėje be globėjų.

Dabartinis Bagomavičius ir kiti Vilniaus lietuvių veikėjai, kurie turi sudarytą tam tikrą komitetą globoja kelis šimtus našlaičių. Bet jie patys badami po lenkišku jungu, skursta ir tų vaikučių tinkamai auklėti ir išmokyti negali. Tiems vaikučiams stoka tinkamesnių kambarių, stoka drabužių ir maisto. Jie dažnai turi kesti alkį ir šalį. Jie dažnai savo išblyškusius veidus ir asarotomis akimis atkreipia į vakarą kraštu, kuriame randasi Amerika su viltimi laukia musų paramos, musų jautrumo ju vargams kad pagelbėtume jiems užauneti lietuviais toje žemėje, kurioje guli senųjų lietuvių didvyrių kaulai.

Tad išeiskime jų prašymus, atpuskime jų vargus. Su vasario mėnesio pradžia Politinis Iždas siuns auką siuntini Vilniaus našlaičiams. Prisidėk prie to kiekviena lietuvė motina ir lietuvis tėvas. Paskubėkim prisiųsti kaip galima greičiau, kad sykiu būtų galima pasiųsti. Kiek išgali siųsk! sekančiu antrašu:

Lietuvių Politinis Iždas,
327 E St. So. Boston,
Mass.

Prisiųstos aukos bus paskelbtos "Saadaroje" ir bus paskelbta kiek abelnai pribavo ir pasiųsta.

A. Liutkuvienė

DEŠIMT PRISAKYMŲ ŽENOČIAMS.

Vienagei teisėjas Burke, kuris kas metas turi apie 35 000 byių šeimyninių nesutikimų klausimuose, paskelbė dešimt prisakymų ženočiams, kaip reikia namines vaidus išvengti ir sutinkamai gyventi. Jis duoda ženočiams stai kokius patarimus:

VYRAMS:

1. Nebijok moterei pasisakyti, kad esi kaltas. Tai yra mažas daikyas, bet atlyginimas didelis.

2. Nesibark.

3. Tiktai turtingi žmonės gali gerti gerą šnapsą. Jeigu gero netari, tai prasto negerk, nes tai yra nuodai nuo kurių žmogus lieka nasižudęs.

4. Niekados neužbaik dienos piktai. Pirm negu eisi gulti, uznaršk visos dienos piktumus, jeigu kokius turėjai.

5. Prailginti argumentai yra baisus. Nieko kito tokio baisaus buti negali, kaip ilgi barniai, kurie priveda prie visokių nelaimių.

6. Visuomet pagirk savo moterį. Tas ją padarys geresne šeimininke, motina ir drauge.

7. Jeigu tavo moteris turės kiek pinigų praleisti aprėdalams, kaip kad daro kitos moterys, tas tau atrodys, jog ji yra prasčiausia, atmink tą.

8. Nusivesk savo moterį į teatrą kiek išgali tankiausiai.

9. Pasisakyk moterei kiek uždirbi ir abu plenuokite savo uždarbį įvesdinti į jusų gyvenimo reikalus.

10. Jeigu esi biznierius tai eidamas namo savo biznio reikalus palik ofise, o namie su motere kalbėk tik šeimyninius reikalus.

MOTERIMS

1. Išrikas barniams sykyru nors nesijausi esąs kaltas, pasiimk kaltę ant savęs ir tavo vyras tuoj atsileis.

2. Vengk barnius.

3. Niekada negerk su vyru ir pastebėk, kad jis darbuo geria. Vyrui ne patinka, kad jo moteris geria.

4. Niekuomet neik gulti su pykus. Atsiprašyk vyro. Moterei tas lengviau padaryti negu vyrui.

5. Argumentai yra vedanti į prazutį, venk jų.

6. Jeigu vyras turi pinigu, apsirėdyk tinkamai. Ge je pinigą stoka, tai nebark ji už tai.

7. Niekada neatsisakyk išeiti su savo vyru.

8. Niekuomet neleisk pinigų už dyką. Turėk sistemą namuose.

9. Nevarginк vyro su mažais namininis darbais pasistengk pati jaos atlikti.

10. Visuomet sakyk, kad tavo vyras geriausias vyras pasaulyje, jis tokiu nori bas.

Tai tokius patarimus ženočiams duoda teisėjas Burke. Jis pastebi, kad šeimyniniai nesutikimai daugiausia pasikartoja nuotuose klausimuose, jeigu tas būtų išvengta, tai šeimynoje meilė visuomet viešpatautų. Taipgi tas teisėjas sako kad moteris savyje turi tokias ypatybes, kuri kiečiausio budo vyrą gali padaryti minkštos tešlos gabalu, jeigu tik ji bus nuolaidesnė ir pasistengs visuomet dalį kalties nors bereikalingai ant savęs pasiimti.

Jeigu šeimynoje iš vyro ar moteries pusės pasitaiko iškilti rustus argumentas, antram niekados nereikia atsakyti padidintu rustumu, bet reikia parodyti nuolankumą ir tas bus pralaimta. Tokiuose atvėjuose barniai ir nesutikimai namuose neras sau vietos ir ramybė bei meilė viešpataus.

P-nė

Trupatį pažįstama.

— Ar atmeni, Tamsta savo gimnazijos draugę Onytę?

— Na, žinoma! Kas tokią baidyklę galėtų pamiršti? O ar, Tamsta, ją pažįsti?

— Tai, mat, ji mano žmona.

Gražiai sutiko.

— Na, Pranai, ką sakė tavo žmona, kai sugrįžai vakar namo jau gerokai p dvylikos?

— Ar žinai, brotiuk ji mane gėlėmis sutiko!

— Ką tu sakai? Tai ge...mėjis! O iš kur toji mėlynė ant baktos?

— Mat, ji ėmė berti į mane vėles su visais ir pamoetais, lėkštėmis ir dubenimis.

Korespondencijos.

WATERBURY, CONN.

Protestas prieš fašistų teisintojus.

Waterburio Lietuvių Progresyvių Draugijų Sąryšis, laikytame savo susirinkime, Sausio 3 d., 1927 m. Venta Hali, 103 Green st., Waterbury, Conn. atstovaujant 12 draugijų, turinčių apie 600 narių, nutarė išnešti Protesto Rezoliuciją, prieš fašistinius lietuvių laikraščius, ypač prieš "Vienybę", kuri savo vadina pažangus laikraštis. Faktiai po padaryto Lietuvos fašistų smurto, "Vienybė" tuojaus ir pradėjo garbinti fašistus.

Taipgi jos išsireiškiame lidžiausį pasipikinimą teisiems laikraščiams, kurie garbina Lietuvos fašistus, ir klaidina Amerikos lietuvių visuomenę.

Tebuna nutarta, kad tokį spaudą neturi vietos darbininkų tarpe. Šalin iš Lietuvių Progresyvių tarpo! Jiems ten vieta su fašistais.

Sąryšio valdyba:

Pirmin. **C. J. Kazlauskas**
Sekretorius **P. Motiečius**
Iždininkas **Geo. J. Laskes**

PITTSBURGH, PA.

Sausio 2 d. 1927 m., L. T. P. S. salėje buvo neto... masinis mitingas. Kalbėjo sekt. Paulius Dargis, J. Baltrušaitis, J. Baltrušaitis, J. Slažinina. Visi adbėjo pasmerkė Lietuvos fašistus už sauužymą ...ės, suvaržimą ...ės ir ...ės valdžios. ...ė ...ė rezoliucijas prieš fašistų sauvaliaus, ku... daro gėdą Lietuvos jaunai Respublikai ir ...da Lietuvos liaudį į didesnį skurdą ir vargą ir ...ė gręsia visai prazudyti Lietuvos Nepriklausomybę.

Žmonės buvo pilna sueiti, nors gana drėčiai ...ė. Po rezoliucijom pub...ė galiojo pasirašyti tud. P. Dargį, J. Virbickį ir J. Baltrušaitį.

Sausio 3 d. buvo kitas protesto mitingas, kurį vengė vieni bolševikai, kur talbėjo A. Bimba. Niekas ...ogo nebutų, kad bolševikai tai darytų nuo širdies, ...ad jiems ištikro rupėtų Lietuvos reikalai. Bet to ...ėra. Juk komunistų lyderiai važinėjo ir važinėja ...u pralabomis ir visur ...arė agitaciją prieš Lietuvos valdžią. Dabar fašistam nuverus žmonių rinta valdžią komunistai sudo vėl darbuotis ir Bimba kalba, rodos kad tik jie geriausi ...upinai Lietuvos ...erovė, kitos visos partijos ...avo visokias klaidas. Dar ...apkrėsto mėnesy, komunistai turėjo savo suvažiavimą McKees Rocks ir išnešė protesto rezoliucijas prieš Lietuvos demokratišką valdžią, bet ją nuvertus tai didžiausi gryžta daro ir kitus visus drauge kviečia su jais.

Prakalbose vietinių buvo mažai, bet buvo iš visos apylinkės privažiavę komunistų, kas sudarė ne mažą burelį ir svarbiausiu tikslu buvo, tai rinkti aukas Lietuvos darbininkam, kurinos fašistai sukišo į kalėjimą o jų šeimynos badauja. Juk tai paikus obalsiai, žmonės ir nori pagelbėti badauliams. Bet ar bus taip, kad ir pačiame Pittsburge surinko $35.00, na o kelionė iš Brooklyno ir atgal $32.00, svetainė $5.00 plakatai $5.00 ir Bimbos dienos darbas bus $7.00 ar $8.00, juk jis redaktorius. Kas liks tiems vargšams? Bet čia eina, kad komunistus mirštančius sustiprint, juk Bimba kaip tik ir varė agitaciją už bolševizmą per savo prakalbą, kur kalbėjo suvirš 2 valandi. Nurodinėjo kad tik bolševikų lyderiai ir jų laikraščiai tesako teisybę ir tik jie tesirupina Lietuvos reikalais.

Juozas Virbickas.

BRIDGEPOIRT, CONN.

Ir Bridgeporto lietuviai susidomėjo dabartiniais įvykiais Lietuvoje ir rengiasi pakelti protesto balsą prieš Lietuvos klerikalinius fašistus, kurių gauja smurto keliu su ginklais ir iėga nuvertė Lietuvos Piliečių išrinktą teisotu budu pagal Valstybės Konstituciją valdžią, ir terorizuoja visą šalį talpindami piliečius i kalėjimus ir sušaudydami jųjų vadovus. Šios kolonijos lietuviai negali užtylėti ne pakėlę balso prieš tokius smurtininkus Lietuvoje. Ypač kyla pasipiktinimas prieš Lietuvos kariuomenę kuries dalis prisidėjo i pagelbą klerikalinių fašistų politikieriams Kadangi isteigimui ir palaikymui Lietuvos kariuomenės, Amerikos lietuviai prisidėjo su daug auku, kuriu dalis yra ir Bridgeporto lietuvių suteikta su tuo tikslu, kad L. kariuomenė bus tik šalies apsauga, o dabar pasirodė, kaip tik priešingai, pagelbėjo smurtininkams.

Tad B. L. Draugijų Viešas Knygynas, kuris yra remiamas pažangių draugijų, laikytame susirinkime, Sausio 5 d., 1927 m. apkalbėjus plačiai dabartinį Lietuvos padėjimą, likos nutarta šaukti viešas lietuvių mas mitingas, kad išgvildenus plačiau tas smurtininkų žygis ir išnešti protestas prieš Lietuvos Fašistų gaują, ir suteikus moralę ir materialę paramą nukentėjusiems nuo tų Romos idealo vykintojų.

žilvitis.

JUOKAI.

Lietuviško lenko kalba

Kartą susitikęs lenkas varšaviokas lietuvišką lenką, klausia kelio "do Vendzogoty".

Lietviškas lenkas rodydamas ranka, pasakė:

"O, to...ėrosze pane, tam jest droga per sprogą pasyekale tvoros galą, pakrivikšt ir pojekala.

Liežiuvnikas.

Irgi pradžiugo

Batsiuvys atneša ponui naujus batus ir klausia jį:

— Na, kas girdėti nauja, ponuli?

— Šiandien Kaune asila papiovė ir batsiuvį pakorė! — atsakė su pašaipa ponas.

— Tai ačiu Dievui, kad mudviejų ten nebuvo! — pradžiugo batsiuvys.

Vis tiek užginta.

— Kaip tu drįsti suvedžioti mano vyrą? Ar nežinai kas pasakyta 9 Dievo įsakyme.

— Taip, žinau. Ten pasakyta "Negeisk moteries artimo tavo", bet apie vyrus nieko nepasakyta.

— O ką sako dešimtasis Dievo įsakymas "Negeisk nei jaučio nei asilo, nei kito kokio daikto".

Teisingai atsakė

Tulas jaunas žmogus atėjęs kraunuvėn, pasisiūlė pardavėjui.

Pikrlys (palaukęs, kol jis su didelia vargu užbaigė savo kalbą): "Ar Tamsta visuomet mikčiojat?"

Jaunas žmogus: "N-n-ne—tik-ti-tik-tai k ka-da ...albu!"

Nedėkingas vyras

Buvau kvaikas, kad vedžiau tave.

— Ir dabar esi toks pat.

— O ne, tas kvailuma...nai išruko!

— Jei taip, tai turi būt dėkingas man, jog išgydžiau tave.

ŠEIMININKĖMS KELRODIS

Rašė ISABELLE KAY

Lietuvė šeimininkė Amerikoje ...ėjusios trokšta gauti patarimų pagerinimui ...os žinojimo ...ikiančiant paręigas kaipo šeimininkė ir motina, skiltyse kas savaitė tilps straipsneliai kurie bus indomu ...žnai lietuvei šeimininkei.

RODYKLĖ NR. 2

Virimo Receptai

Daug yra budų paminimai vieną ir trupinti Šelėnų. Galima jais ...ėkyti su pienu ar sunotuna kaimo ...ėnų valgį arba virti su kartais grudais. Bandyk jaos kepant ...olynus, prikandžius, etc. Kožnas šeimynos narys turėtų valgyti šėlėnus, nes jos turi skanų riešutų skonį ir yra labai sveikos. Sekantis yra dovana šėmės receptas padarytas šefo vieno iš didžiausių New Yorko hotelių.

ŠELENŲ PUDINGAS

1 kupini šaukštukai šėlėnų
½ puskvortės pieno
1 šaukštas miltų
½ šaukšto kornų krakmolo
4 kiaušiniai
3 šaukštai cukraus
½ puoduko sviesto

Supjaustyk viestą i miltus, sumaišyk kornų krakmolą, šėlėnas ir pusė to cukraus, ...adėk verdantį pieną; maišyk gerai ant ugnies per apie minutą, nukeik, sumaišyk keturis trynius. Paskui ...adėk tuos baltymus suplaktus tiktai su likusiu cukrum. Supilk i geai išsviestuotą ir cukruotą formą ir indėk i skarvadą su biskeliu vandenio jojo ir kepk vidutiniam pečiui per apie 30 minutų. Duok valgyti su aprikotų sosu sekančiai sutarytu: Perspausk mažos dėžės daugumo aprikotus per sietuka, dadėk ...ose svaro cukraus ir pavirink per ...pie penkias minutas.

Virtuvės Reikaluose

Sena knyga arba žurnalas yra ...era nuvalymui proso kuomet prosiji. Lapai lengvai nusipleša kada ...usitrina, lieka švarus, geras pusiapis sekančiam sykiui.

Džiovinti krekeriai, suris ir vaisiu košelė duodama su kava labai ...inka po goru pėtu.

Bandyk naudoti tiek aluminio indų virtuvėj kiek tik gali. Jie ...ėk kad nebrangus, bet ilgai laikosi lengvi.

Reikia atsargiai pasirinkėti pa...ir lekštes. Parink tokias kurios nekikilę per viduri, nes pajus išėjus per viduri. Geras pajus yra storas nežiurint kur pripilotnas yra.

Malioveta virtuvė atrasta esant sanitariškiausia, kadangi dulkės ir vabalai negali rinktis ant maliavos centynu.

Kiekvienos šeimininkės pridėryti yra išvalyti pieno bonkas ir butonkas sugražinant.

Supjaustyk virtas morkas su virtais žirniais, duodamai sacetoninėj ...osoj, ir bus sveikas ir skanus valgis.

Namų Pasigeibėjimai

Virinant drapanas, virk tik per dešimts ar penkiolika minutų, nes ilgas virinimas tikrai sugadys drapanų spalva, po nuplikimo ir virinimo, dadėk biski mėlynio i vandenį ir išplauk švariai per muilą, paskui per tvra šalią vandenį pirogaiutino mėlyniavinao, paskui ...ėrežk tvirtai kaip galima. Tas yra vienas iš svarbiausių darbų, nes drapanos bus bryžiuotos jeigu liks jose vandenio.

Blanketų skalbimui pasirink aiškią, vėjuotą dieną.

Susitraukę čeverykai patrynus pirma vaksavimo su vazelina suminkštins oda. Nučėmimui šokolado pėtmų naudok boralco košele ir šaltą vandenį.

Nuvalymui skurinių krėslų mazgok su pienu ir jie išrodys kaip nauji.

Maliavotas linoleum niekad negali buti šveičiamas šepečiu, bet tik nusluostomas šlapiu skaruliu.

Kabinant uždangalus ant durų arba langų, naudokit siaurus elestikus.

Grožės Patarimai

Moterįs šiandien patyria kad užlaikyt plaukus gerai sušukuotus arba sugarbiniuotus nuėjus gult beveik visai negalima. Tulos naudoja velionus arba senus plaukų tinklelius arba kenuraites. Tie budai gal but geri, bet yra senoviški. Galima gauti pirkti mažytę šilko tinklo mučinėkę kuri ne tik nebrangi, bet yra Lile spalvos kokios norit. Ji tinka tandžiai ant galvos ir tuo pačiu laiku leidžia orui liousai vaikščiot. Jie taipgi užlaiko plaukus geramo stovyje ir yra patogus ir sanitariški.

Ypatiška Sveikata

Prakaitavimas yra tai išmatos iš odos pagaminamos prakaito gilią išsimėčiusių po visą paviršį. Prakaito eilės yra daugybėj ant delnų ir ant kojų padų. Taigi reikia daugiau atkreipti atidos į tas dalis kojos, popažastys ir visos kitos prakaitavimo vietos reikia nuplovot kasdien ar su antiseptiku muilu, šaltu taru arba karboliu ir paskui visai nušluostyt su turkiska rūbusu. Biskelis berakso paderio užbarstytas po kožno nuprausimo padaro odą švelnią.

Mes Rekomenduojame Sekančius Produktus

Pradėkite šiandien taupyti kuponus Standard ir Challenge pieno dėžnųjų dovanų. Šitos rūšies pienas padarytas iš geriausio pieno ir cukraus, apart to, dar ir galima gauti brangių dovanų. Tiktai klauskite šitos rūšies pieno pas pardavėją ir būkit saugus, kad ji gautumėte.

Teisingai išsilaityta

PIGUTIS pirma sykį savo gyvenime pakiuvo teatran ir užsiropojo "galerikon." Vaidinama drama jį taip sugraudino, kad neiskentėjęs sušuko:

"Va mana, kaip gražu!"

"Turėk smuką, ten viršuj jauti!" tulas iš apačios šurkščiai sušuko.

"Vai ne pons" — Pigutis gudriai taria. — "Ši kute viršus, o kur pons sėdi, tos ir' apačia."

ŽMONIJOS ISTORIJA

620 PUSLAPIŲ DIDUMO, TVIRTAIS AUDIMO VIRŠELIAIS, $2.25, SU PRISIUNTIMU

Visi, kas iki Gnodžio 31 dienos pareikalaus šios knygos ir prisiųs $2.25 gaus ją tuojau.

Nors šis pasiūlymas ...nuodamas iki galo šio metu, bet ...ėkite ilgai su savo pareikalavimu, nes knygos gali tuoj išsibaigti, kadangi greičiausi pirmiau jas išrinks, ypač už šia žema kaina — $2. 25. Peskelbus "Dirvoje" šita musų pasiūlymą, su kiekviena diena užsakymai plaukia. Yra išspausdinta keli šimtai "ŽMONIJOS ISTORIJOS" daugiau negu reikia prenumeratoriams išdėlinti, bet netikim kad ilgai ją tesės.

"ŽMONIJOS ISTORIJA" yra populiariška ir yra tai įžanga į visuotina istorija, palengvinanti suprasti jei tolau istorija studijuoji. Tai yra darbininkui rašyta istorija, kuris neturi daug laiko studijuoti žmonių to knyga gauta. Šis "Dirdidelius plačius knygu tomus.

"Dirva" pasišventė išleidimui tokio svarbaus veikalo — darbo žmogui istorijos — ir pasišvenčia toliau, norėdama kad kuodaugiausia ...os" Jubilėjaus metas duoda progą ...isims gauti tai ko niekad daugiau ...ž tokius pinigus negaus. Neiaukit ...lgiau!

6820 Superior Ave.

Choro Repertuaras

Mėnesinis Muzikos Leidinys
Metams — $2.00
Ta pačia kaina siunčiam Lietuvon.
ANTANAS BAČIULIS
421 EAST SIXTH STREET
SO. BOSTON, MASS.

Lietuvys Advokatas

Veda visokias provas, kaip tai: civiliškas ir kriminališkas; padaro visokius dokumentus prie pirkimo ir pardavimo.
PRANAS J. KALINAUSKAS
381 BROADWAY
SO. BOSTON, MASS.
Ofiso ir gyvenimo vietos
Telefonas S. B. 0141

NADAS RASTENIS
ADVOKATAS
700 West Lombard Street
BALTIMORE, MD.
Telefonai:
Ofiso: Calvert 5896
Buto: Gilmor 0651

Tel. So. Boston 0502
Paul J. Jakmauh, M. D.
(Jakimavičius)
509 EAST BROADWAY
SO. BOSTON, MASS.

Telefonas S. B. 28-05-R
Lietuvis Optometristas
Išegzaminuoju akis, priskiria akinius ir kreivas akis atitaisau, tinkamu laiku.
J. L. PAŠAKARNIS, O. D.
447 BROADWAY
SO. BOSTON, MASS.

Telefonas: So. Boston 4768
DR. BALABAN
GYDYTOJAS IŠ RUSIJOS
Chirurgas ir prie gimdymo,
351 DORCHESTER STREET
So. Boston, arti Andrew Sq.

Išegzaminuojam akis ir pritaikom akinius.
H. S. Stone O.D.
Akiu Specialistas
399a BROADWAY,
So. Boston, Mass.

Kompozitoriaus ir Dainininko

MIKO PETRAUSKO

Koncertas!

Nedėlioje, Sausio 23 d., 1927

LIETUVIŲ SVETAINĖJE

EMPAIRE HALL SILVER ST. SO. BOSTON, MASS.

Pradžia 8:00 val. vakare.

Dalyvauja prof. Stuart F. Mason, kaipo pianistas, M. Grybaitė, sopranas; V. A. Jenkins; A. Bratienaitė ir Veniutė — pianystės.

Bilietų kainos $1.00, 75c. ir 50c. Vaikams 25c. Bilietai gaunami "Sandaros" red. ir pas gabijiečius.

Šiame koncerte bus dainuojama daug klasiškų ir liaudies dainų, kurias dar niekas nėra girdėjęs. Tad kviečiame visus atsilankyti ir išgirsti.

VISUS KVIEČIA GABIJA.

Vietos žinios.

Iš 7-tos Kuopos Susirinkimo.

Sausio 9, 1927 metų įvyko ALT. Sandaros 7-tos kp. susirinkimas, kuriame buvo svarstoma daug dalykų, išduota nemažą raportų ir nutarta keli svarbūs tarimai.

Susirinkiman atsilankė nemažas skaičius narių, nors galėjo atsilankyti daug daugiau. Dabar, po perversmo Lietuvoje visi Sandaviečiai turėtų susidomėti ir visi turėtų lankyti Sandaros susirinkimus kaipo vienintelės vidurinės sriovės politinės organizacijos, per kurią galėsime pagelbėti musų vienminčiams Lietuvoje dabartiniame jų tamsiausiame momente.

Šiame susirinkime naują valdybą užėmė savo urėdus. Sekantiems metams, buvusio darbštaus pirmininko p. Juodgudžio vietą užima žymus veikėjas p. Palaima, o vice-pirmininko Barevičiaus vieton stojo veiklus sandarietis p. Bronis Pečiulis, kuris nors jau senai dirba kuopoje, tuojaus į valdybą jis pasirodė [illegible] rodos pirmą kartą. Vadinasi netingi vokti pri tegul išmokstą gerai ir susirinkimų vesti. Jis tik ką užsibaigiusiam metos kuopos vaiuje, prirašė Sandarai daugiausia narių bei skaitytojų. Protokolų raštininką p. A. Rasimą pavaduoja visiems gerai žinomas vienas iš veikliausių kuopos narių Stasys Naudžiunas. Kadangi Pasimas su Naudžiunu yra labai geri raštininkai, tai juodu maino viens kitą jau kelinta karta. Finansų rašt. urėdą kurį laikė p. Janulevičius, jam atsisakius užimą taipgi smarkus Sandarietis J. Tribuliauskas. Iždininku lieka gerai žinomas Gabijiai lošikas ir veiklus Sandarietis p. Petronekas. Taipi sekantiems metams 7-tos kuopos valdyba susideda iš jaunų, darbščių ir energingų vyrų. Todel reikia tikėtis, ir gerų pasekmių. Taip pat reikia pasiduoti ir senajai valdybai, kuri buvo irgi "number one".

Iš Connecticut susivažiavimo raportą išdavė pp. S. Jakubauskas ir J. Tribuliauskas. Iš raporto pasirodė, kad ten buta sveikų ir svarbių tarimų, vienas iur but iš svarbesnių tai "Sandaros" kontestas. 7-tos kp. nario rengiamam kontestui pritarė ir ant vietos užsirašė sie nariai: S. Jakubauskas J. Tribuliauskas J. Palaima, K. Vilkėšis, B. Peciulis, K. Sungaila, J. Nauburis, Lopetinskas, M. Biekša, J. Petrauskas, A. Juga, S. Paškauskas, A. Bendoraitis, P. Zokas, Balčiunas, V. Januliavičius, A. Rasimas, A. Mockevičius, K. Pratapas S. Nerkunas. Knygų peržiurėtojai pp. K. Zibikas ir Apšiega išdavė atskaitą. Pasirodė, kad per praeitus metus įeigų buvo 683.09. Išlaidų $60.02 pas iždininką ant rankų yra 75.07. Taipgi nutarta rengtis prie vasarinio sezono komitetan įeina M. Biekša.

Ateinantį susirinkimą visi nariai kviečiami. Momentas svarbiausias, kokis gali buti. Smurtininkai užvaldė ginklu Lietuvą. Su kišo žmonių išrinktąją valdžią į kalėjima. Išdraskė sąjungas, konfiskavo jų turtą užgniaužė spaudą (išėmus jų pačių spaudos) Sunaikino laisvę žodžio ir susirinkimu.

Daro tokią konstituciją kad galėtų valdyti kraštą ant visados prieš žmonių valia. Kėsinasi [illegible] Pilsucki Lietuvos ir Lenkijos karaliumi! Isitėmykite kas ten dedasi!

Taigi broli lietuvi darbininke, nežiurint kokios tesi partijos ar įsitikinimo pamąstyk ar tas viskas darома tavo naudai?

Kuopos Reporteris.

MANDALINŲ ORKESTROS KONCERTAS.

Pereitos nedėlios vakare So. Bostone buvo pirmetinis mandalinų orkestros "Vyturio" koncertas. Šiai orkestrai vadovauja p. R. Židžiunas.

Publikos į koncertą susirinko kimštinai pilna sal. Pati orkestra savo uždaviniu atliko pagirtinai gerai, ka parodo, kad kaip vadas taip ir visi muzikantai daug yra padėję triuso su simokinimui. Linkėtinai jiems ir ateityje nenuvargti savo darbe, tarnauti visuomenei, o visuomenė atsilygindama parems.

Apart orkestros buvo ir dainininkų. Dainavo p-nia Z. Neviackienė, Bolys, Reinard, Banley ir Laisvės koras. Taipgi puikiai sugrajino smuiko solo p-lė S. Jesinskiutė. Kaslink solistų nieko nesakysiu, nes nuo senai žinomi ir kai kurias dainas sudainavo gerai, kitas kiek silpniau. Turiu pastebėti Boliui, kad jis budamas scenoje kaskada ne vietoje juokiasi. Tas juokas nepadabina nei daina nei dainininko ypatas turėtu buti vengiamas.

Laisvės koras, tai reikia pripažinti nešioja tinkamai sau vardą. Kiek jis šiame vakare pasirodė laisvas tai laisvesniu buti ir negali. Dainininkės ir dainininkai giedojo laisvai kaip kuris [illegible]

MUSU ATIDARYMO DIENA

Sausio 19 d.

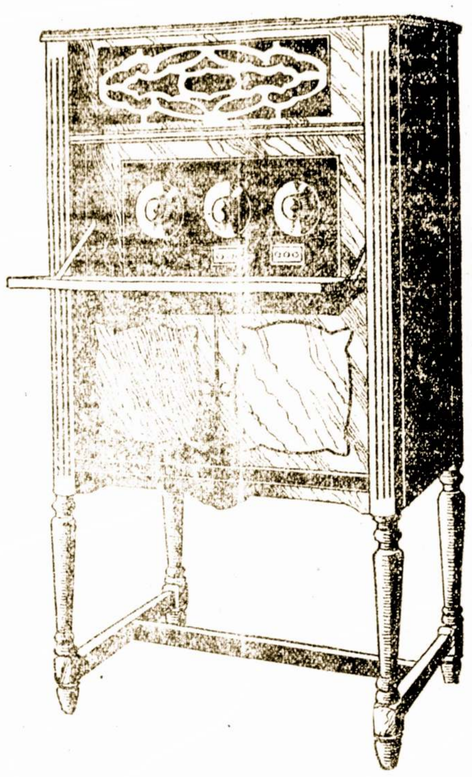

WORLD 5-TUBE CONSOLE COMPLETE
With All Accessories

1—"World" Console, with 5-tube receiver.
1—W. R. C. Hartford Storage "A" Battery, 100-amp.
2—45-Volt W. R. C. "B" Batteries.
1—5-Tube World Receiver
5—W. R. C. 201-A Tubes
1 Complete Ground Equipment
1 Complete Antenna Equipment.

Vienas iš 10 mačų

GERIAUSIS RADIO SET'AS UŽ $98.50

Parduodame Ant Išmokesčio.

Kainos:
nuo $59.50 iki $16[illegible].50

TAIP PAT PARDUODAME RADIO REIKALINGUS PRIEDUS (ACCESSORIES)

Balsas Radio Co.

288 TALBOT AVE. Tel. Geneva 0332 DORCHESTER, MASS.

FELIKSAS A. ZALESKAS Savininkas

[illegible] manė. Cia vaiko kaip [illegible] am leidžia kerą daiuot. [illegible] kas [illegible], kurios nestu [illegible] rimoniziuotos. Dainas pasi[illegible] kę ogi ant žokias ne [illegible]. Victon lietuviškos [illegible] ztrauką ukrainiską. Pas[illegible] aus pradėjo lietuviską a[illegible] ė mėnulį ir ją užbrėgė, [illegible] ebraidydami po pėlkes ir [illegible] edainuodami apie varles.

Bavęs

[illegible]AMBRIDGE PRAKALBOS PAVYKO.

Pereitą nedėlios popietį [illegible] amonage Sandariečiai su [illegible] ėstai sarengė prakalbas. [illegible] kuriojo "Sandaros" [illegible] K. J. Radavyskas ir [illegible] ieviai [illegible] red. J. Neviac[illegible] as. Kadangi diena buvo [illegible] ldringa tai sniegu, tai [illegible] odikos susirinko apie [illegible] ė. Kalbėtojai išaiškino [illegible] adarytą perversmą Lietu[illegible] oje ir susirinkę smurti[illegible] inkų žvėriais baisiai pasi[illegible] ktino. Priėmė protesto [illegible] ezoliuciją smurtininkus [illegible] asmerkiančią ir sudėj[illegible] ovai prieš smurtą aukų [illegible] 32.00. Cambridge lietuviai [illegible] ako, kad jie nenuleis ra[illegible] ku ir dirbs iki tol, kol Lie[illegible] uvoje bus atstatyta kons[illegible] itucijinė valdžia.

Rep.

[illegible]AR JAU ESI PASIRENGES?

Ateinančios nedėlios va[illegible] are, sausio 23 d. 8 val. [illegible] vakare, Lietuvių salėje, So. Bostone turėsime nepaprastą koncertą. Jį mums rengia tik ką iš Lietuvos atvykęs ir atsivežęs naujausias prašytas dainas musų komp. Mikas Petrauskas. Šiame koncerte skambės naujausios lietuvių liaudies dainos, kurioms akompanuos prof. Stuart Mason.

Apart komp. Petrausko, taipgi dainuos žymi dainininkė p-lė M. Grybaitė, dainuos ir p. V. A. Jenkins. Pianu skambins Bratienaitė ir Veniutė. Kurie atsilankysite daug ko neparasto išgirsite. Dar vietos ir apielinkės lietuviai šios progos nepraleiskite.

Komp. Mikas Petrauskas savo koncerte, sausio 23 d. 8 val. vakare, Lietuvių svetainėje, So. Bostone, turės gerus artistus [illegible] e, prof. Stuart F. Mason[illegible] as, pianistas. Grybaitė, sopr. V. J. Jenkins, bariton[illegible] as, A. Bratenaitė. Veniutė ir P[illegible] ė pianistės. Mikas Petrauskas su p. Grybaitė ir su p. Jenkin[illegible] a sudainuos po du tuoti. Apart didelių kūsinių dalykų, bus ir liaudies dainų ir visos Lietuvos — nuo [illegible] iki [illegible].

P. Grigaičio Prakalbos.

Pereitą [illegible] Sausio, So. Bostone [illegible] dar vienos [illegible] protestų prieš Lietuvos fašistus. Kalbėjo p. [illegible] iš Chicago, "Naujienų" redaktorius. Jis gerai išdėstė kailį Lietuvos [illegible] ninkams. Taipgi paaiškėjo nugaras ir musų bolševikiam. Įrodė, kad tarp bolševikų ir fašistų skirtumo veik nėra: ką bolševikai [illegible] olenavo, tai fašistai ivykdė — sakė kalbėtojas.

Kalbėt. smarkiai agitavo žmones nesiduoti save sudemoralizuoti, tai yra ne klausyti, ką skelbia Klerikalų fašistinė spauda. Lietuvė griežtai kovoti už laisvę ir demokratiją.

Iš priežasties blogo oro publikos daug nebuvo. Aukų surinkta [illegible] iš $30.

Rep.

Žymus Svečias

Sausio 14 į Bostoną atvažiavo ir laikė prakalbą p. P. Grigaitis, "Naujienų" redaktorius. Jis atlankė ir "Sandaros" redakcija, valandą laiko praleisdamas draugiškam pasikalbėjime.

Riaušės po Bažnyčia.

Pereitos nedėlios vakare klerikalai surengė po bažnyčia prakaitbas su tikslu [illegible] sauskinti, kad gerai Lietuvos fašistai padarė valdžią [illegible] aversnami ir haudį p[illegible] vergdami. Susirinko para[illegible] egonai pasiklausyti. Kada [illegible] sierikalų kalbėtojai pradėjo fašistus girti, tai katalikai, kurie rimtai žiuri Lietuvos reikalus, pradėj[illegible] netinmauti ir kone kil[illegible] riaušės. Tas parodo, kad [illegible] ir dalis katalikų sveikai [illegible] ertauja ir nesiduoda įtikinti kad kas juoda tai balta, o kas balta tai juoda. Atėjo laikai, kada pradėjo protauti Lietuvos vaikai.

ACIU!

Aciu lietuvių visuomenei už skaitlingą atsilankymą į musų koncertą. Tas pridavė man gilias galimybės siekti aukštesnio tobulumo muzikoje.

Orkestra "Vyturys"

NAUJAS BIZNIERIUS
Feliksas Zaleskas

atidarė krautuvę po vardu "Balsas Radio Co." 288 Talbot st., Dorchester, Mass. Tai pirmas lietuvis tokiame biznyje, kuris suteiks tinkamą patarnavimą visiems.

KAMBARIAI

Turiu išrendavojimui kambarius, kurie yra apšildomi ir nebrangi renda. Kuriam reikia kreipkitės:
J. SIDLEVIČIUS
105 M St. So. Boston, Mass.

KAMBARIAI

Turiu išrendavojimui keli gerus apšildytus kambarius, renda nebrangi. Norinčiam ir valgį namie daryti. Kreipkitės: M. Honcharoff, 62 W. Rutland St. So. Boston. Lietuvė savininkė.

Lietuviška Aptieka

Jeigu norite teisingu vaistu ir žemintom kainom, tai visada eikite ant 100 Salem St., kur gausite visokių Amerikos vaistų ir Europiškų ir visokių lietuviškų šaknų. Mes laikome užtikrintas gydu[illegible] les nuo visokių ligų, kaip taipgi galvos skaudėjimo, nuo užsenė jusio reumatizmo, nuo nusilpnėjimo strėnų, kraujo valimui, nuo už degimo plaučių, nuo kosulio ir visokių kitų ligų. Taipgi turime nuo visokių slapingų [illegible] ir gerus [illegible] patarnavimas suteikiame, nuo patrukimo del [illegible] ir moterų. A[illegible] siminkite, jeigu pirksite pas mus, sučėdysite [illegible] ir sveikata. A[illegible] eikite visada pas mus, o mes ju ms patarnausime kuogeriausiai [illegible] ir [illegible] geriausius daktarus per telefoną visai dykai.

D. CABITT

100 SALEM STREET, BOSTON, MASS.

REAL ESTATE

JIEŠKANTI ISIGYT NUOSAVYBĘ PIRMIA LSIA MATYKITE A. J. KUPSTĮ

ŠTAI KELETAS GERŲ BARGENŲ:

EAST SIXTH ST. SO. BOSTON
Storas su dviem kambariais užpakaly ir 3 šeimynos, 2 po penkis kambarius ir 1 keturiais kambariais ir du namai po 1 šeimyna. Rendos atneša $1692 į metus. $12,000 lengvomis išlygomis.

$450 SO. BOSTONE
3 šeimynų medinis namas po 3-4-4 kambarius. Likusius ant lengvų išlygų.

DRAPANŲ KRAUTUVĖ
Cambridge biznis išdirbtas apie 20 metų. Parsiduoda pigiai ir antlengvų išlygų.

Kreipkites pas:
A. J. KUPSTIS
332 W. BROADWAY, SO. BOSTON, MASS
Tel. So. Boston 1662 arba 1373

APDRAUDIMAI
Aš parupinu visokios rušies apdraudą. Ypatingai automobilių, ugnies, sveikatos, nelaimių, gyvasties ir kitokių rušių. Patarnavimas ir informacijos dykai.
VINCENT B. AMBROSE
255 W. Broadway.
Tel. So. Boston 0506-M

BARGENAS
30 AKERIŲ FARMA
15 mylių nuo Bostono, 9 kambarių namas su visais moderniskais įtaisymais, sodas iš 300 vaisinių medžių, prekė $5,500 ant lengvų išlygų. Klauskite JOSEPH BALUŠAITIS
57—3rd St., So. Boston, Mass.
Tel. S. B. 0418-R

DEL GREITO PARDAVIMO
SOUTH BOSTONE kampinis namas, 8 šeimynų ir krautuvė. Rendoja apie $200 į mėnesį. Yra kaurie įtaisymai. Prašo $10500. Įnešimo užteks $2000.
MATTAPAN, 2-jų šeimynų stuba ir ekstra lotas žemės. 2-jų kambarių garadžius, pradėtas statyti. Stuba beveik nauja. Prekė 10500. Mažas įnešimas. Matyk:
AMBROSE,
255 W. Broadway, So. Boston.
Tel. 0506-M

NAMŲ STATYTOJAI
Padavojame namus, senus taisome, dijazus ir naujus stogus dedame, cementinam iš lauko ir vidaus, maurinime fundamentus, darome abelnai visokį darbą del namų už prieinamą kainą.
M. BILESKEVIČE & CO.
34 Armandine St. Dorchester, Mass.

TIKRAI PIGIAI
3 šeimynų, 18 kambarių namas su naujausios mados improvementais ir 3 automobilių garadžium; rendų $135 per mėnesį, o prekė tik $11,800 ir lengvos išlygos.
B. B. STEFAN
366 Broadway, So. Boston

Naudokis Proga
4 AKERIŲ UKĖ
Visai arti Bostono, 5 kambarių naujas namas, vėliausios mados įtaisymais. Kiti visi budinkai stiprus, su reikalingais įrankiais del ukės. Gražus sodas ir vieta. Turi buti parduota greitai. Kaina $6500, įnešti $1500. Matykite:
B. KONTRIMĄ
545 E. Broadway So. Boston, Mass.
Tel. S. B. 0605 arba 2483-W

Skoliname Piningus
Jei jums reikia pirmų ar antro mažo ar didelio mortgage už žemiausį nuošimtį gali gauti pas mane, taipgi perku antrus mortgages.
P. J. KAY,
Room 508
110 Tremont St. Boston, Mass.

PARSIDUODA
VALGOMŲ DAIKTŲ KRAUTUVĖ, arba grosernė. Biznis per 12 metų išdirbtas matote, nei kalbos nėra apie geruma biznio. Kas nupirks tai galės gražaus įpinigo padaryti. Kaina pirkėjui labai prieinama. Kreipkitės žemiau paduotu adresu: (2-5)
S. ZAVADSKAS
108 River St. Haverhill, Mass.

VINCAS R. GALUBICKAS
KARPENTERIS
Taisome ir pentinome namus, pelperiuojame kamberius, darbuose visokiu darbus. Kreipkitės šiuo adresu: (11-27)
72 DOWNER AVE.
DORHESTER, MASS.
Tel. Columbia 5297

Titus P. Grevis
ARKITEKTAS ir INŽINIERIUS
Budavoju namus pagal užsakymą, paderiau visokius plenus, išmieruoju žemę, gaunu permitus del garadžių, darau viską prie tos rūšies. Gražai ir greitai. Bile reikalai, užeikit pas mane, patarimai uždykai.
395 BROADWAY SO. BOSTON
Tel. So. Boston 2330

D. A. Zaletskas
Graborius ir Balsamuotojas
Ofisas:
983 CAMBRIDGE ST.
Tel. Univ. 8831—R.
Univ. 8831—W
Gyvenimo antrašas:
Tel. Univ. 0278.
448 CAMBRIDGE ST.

Tel. So. Boston 2795-R
NEW ENGLAND CLEANSING & DYLING CO.
450 Broadway So. Boston, Mass.
Drapanas paims ir atveš dykai
Pašaukite per telefona

Parduodame Vilnas
Del Matrasų ir Kaldrų
PAUL O'SULLIVAN, Inc.
192 Summer St.,
Boston, Mass.

K. ŠIDLAUSKO
APTIEKA
Kurioje galima gauti visokių gyduolių ir įvairių šaknų. Reikale kreipkitės.
373 BROADWAY
SO. BOSTON, MASS.

ALLEN HOWE
DENTISTAS
Kambarys 17. Tel. connected
409 BROADWAY
South Boston

Namų telefonas Univ. 1469-J.
A. O. SALNA (SHALNA)
LIETUVIS ADVOKATAS
Baigęs du Universitetu, Cornell University su A. B., G. Washington Univ. su LL. B.
"Darbininko" Name, (2-ros lubos)
366 W. BROADWAY
So. Boston. Tel. So. Boston 3520

Klauskite apie musų dalinį išmokėjimo planą.
POWERS & MEHEGAN
PLUMBERUOJAME, ĮVEDAME ŠILIMAS IR GESĄ
163 WEST BROADWAY ARTI DORCHESTER
SO. BOSTON, MASS. Tel. So. Boston 4539.